

ДРУКАР

К6546

ЖОВТЕНЬ

№ 18

1928

ОРГАН ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ ТА
ХАРКІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ВІДДІЛУ
ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ РОБІТНИКІВ
ПОЛІГРАФВИРОБНИЦТВА

Редакція журналу звертається до всіх передплатників „Друкаря“ з проханням покрити заборгованість за попередні місяці та внести аванс на майбутню передплату.
Всі претензії на недосилку журналу то-що треба надсилати до редакції негайно.

НАМ ПРИЧИЛ

В первые рационализаторских учреждений восторгов Николаевское издательство «Красный Николаев» сократило своего агента Дащевского, работа которого состояла в приеме объявлений. Это же обстоятельство не помешало этому же издательству принять к себе на работу этого же Дащевского на прежнюю должность чуть ли не на второй день после сокращения. Но на практике оказалось

дения, то на процентную оплату".
"Н-е-е, как говорят, так змера".
Дашевский продолжал зарабатывать в среднем около 60 руб. в месяц, числясь, как сокращенный, на бирже труда, получая, конечно, соответствующие пособия.
Кто-то когда-то говорил ему, что это не этично, но достойно членов союза, но у Дашевского всегда отшел от заявления: «безраз-

ботный. В доказательство этого он показывал свой профильтр и этим ограничивался. Дело докатилось до заявки. Последний предупреждал Дащевского об исключении из союза, но на него профувещивания действовали приблизительно столько же, как старый горюч на стене.

В результате вопрос был обсужден на группкоме. Все ждали исключения из союза, но наши мягкосердечники решили ограничиться выговором и показательным судом.

Насколько это поможет исправить сознательного врача — пока неизвестно, но нам кажется, что нужно было бы в таких случаях действовать более решительно.

Шпонаж

Ленінградський губвідділ
спілки друкарів сповіщає,
що через безробіття він
не братиме на облік та
не допомагатиме безро-
бітним, що приїздить до
Ленінграду без поперед-
нього запитання

УРАГА!

Куценкій кошторис, на якому живе її досі журнал „Друкар“, не дав змоги відповідно розгорнути

Брак потрібних коштів приму-
шив видавати «Друкар» без до-
ступності вільності малюнків і
зображенням земель, розстави, літера-
турної сторінки тощо. Тому то-
чно-часто жорнал мав неправа-
дливий вигляд з боку ювінціонного
то складався лише з робокорі-
вскою матеріалу.

Крім того, через вихід один раз на місяць читач іноді забуває про свій журнал, а матеріял, що його надсилається з місця, дуже спільнюється й через те робиться не цікавим.

Тому на 2-й Всеукраїнській конференції друкарів та робітників преси, президія ВУКу ПСРПВ висунула питання про видавання кількох "Друкарів" двічі на місяць за збільшенням кошторису так за ахуоком дяжкою збільшенням передплати, як і через доплату.

Конференція затвердила про-
позицію в редакції спідів'ється
аступне число «Другоряд»
вити дохвітником, у країному
ізладі, більше оздобленим ма-
нжоками з відліками ізмору,
розвинутощо, і еспічальним відлі-
ком. Серед робітників преси,
чи ЦК нашої спілки затвердили
заповідні на це кошти.

Отже всі завкоми, МК, робкори
та уповноважені по передплаті,
повинні подбати про широке роз-
свідження „Друкаря” та збіль-
шення підписів на нього.

◆ Полтавська окріпілія спілки зауважила місцевому «Поліграфі» , що неприпустимо приймати на роботу скарбника та ще без посередника й згоди спілки, який в минулому розтратник, про що господаранням було добре відомо. Тим більше цого не можна було робити, бо в спілці лічаться безвробітні скарбники, яким можна дозвільню, обогодити.

◆ Недавно куп'янська округова РСІ розглядала заяву одного члена спілки друкарів, що він надіслав ВУК ПСРПВ, про зловживання в Сватівській друкарні.

ПСІ констатувала недостовірність засвідчень засновника та керуючого директора друкарні Купермана, що вони не прибули до суду, але відмінила погану судову практику, якою вони користувалися.

За припудені невірмальності в роботі Куп'янська РСІ винесла зав. дружарії, Куперману, догану з опублікуванням в пресі та запропонувала йому негайно покрити недостачу в касі та несприбутковані кошти, її одночасно налагодити рахівництво.

ДРУНАРІ ТА ВОЕІТНИКИ ДРЕСІВІ

**ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
СВІЙ ЖУРНАЛ
ДРУКАР!**

ДРУКАР

ОРГАН ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОМІТЕТУ ТА ХАРКІВСЬКОГО ОКРУЖНОГО ВІДДІЛУ
ПРОФЕСІЙНОЇ СПЛІКИ РОБІТНИКІВ ПОЛІГРАФВИРОБНИЦТВА

№ 18

ЖОВТЕНЬ 1928 РОКУ

Виходить на 3 місяці.
Шіна складається з 10 лін.
Виходить щоголовину.
Редакція: Харків. Паладін
Вул. Гоголя, 17/19.
Пріймов у спіральні редакції
од 2-х до 6 год. веч.

РІК ВІДДАННЯ
ДРУГИЙ

Вступаємо в дванадцятий

Рік тому, коли ми робили підсумки першого десетиріччя нашого соціалістичного будівництва, ми відзначали величезну досягнення і в нашій поліграфічній промисловості, і в нашій видавничій справі. Із дрібних, розпрощених, примітивних друкарень, із картикових видавництв у нас виросли великі друкарні зі значним удосяконаленням, у нас вирости міцні видавництва, що широко розгорнули свою роботу на культурному фронті. Поряд з цим збільшується продуктивність праці, здешевлюється собівартість продукції та поліпшується якість.

Факти самі говорять за себе.

Але одинадцятий рік, рік початку другого десетиріччя нашої роботи, був роком великих утруднень, що викинули, головним чином, на грунти паперової кризи. Наприклад, у четвертому кварталі 1927/28 року Україна одержала паперу тільки 43,7 % фактичної потреби. Це, безперечно, не могло не відбитися на стані наших виробничих плям: звіти збитки для виробництва і школа для самого робітництва.

Потреби, які б у нас утруднили не були, воно матимуть тимчасовий характер, бо в цілому наша поліграфпромисловість, наша видавничій справі, як і все наше соціалістичне будівництво, маютьтвердій грунт для свого невиникненої зросту. Наша поліграфія, головним чином, виготовлює продукцію культурних потреб самого населення. Наша промисловість покликана обслуговувати, головним чином, культурний фронт нашої країни, який поєднає члене місце у всьому нашему соціалістичному будівництві.

І тому перспективи розвитку поліграфпромисловості, перспективи видавничої діяльності, безперечно, е, її не можуть не бути, бо часі про культуру революцію, що їх висунула наша партія і радянська, з'являються тим чинником, який природно вимагає поширення нашої виробничої діяльності. Ми вже на 1928/29 виробничій рік у виробничих програмах маємо передбачення на збільшення запасів продукції — по місцевій поліграфпромисловості України передбачається збільшити загальну продукцію на 9,3 %, на капітальні роботи місцевої промисловості асигновано 800.000 карб., в великих підприємствах поліграфії випуск продукції преси передбачається на 19.027.000 карб., в той час, як минулого року було випущено на 16.979.000.

Ці коротенькі показники яскраво свідчать нам про те, що наша поліграфічна промисловість вступає в дванадцятий виробничий рік з накресленням певних господарчих підйомі.

Інакше й бути не може, бо ми спостерігаємо культурний рівень трудащого населення України, ми бачимо й відчуваємо ѹю культурні вимоги і це побоїв'язує нашу поліграфію невинно збільшувати вироби культурних цінностей.

Проте, ми за минулій рік мали чимало й утруднень — були простоб, було скорочення штатів, де все моментами для профспілкової організації важкі, неприємні.

Але ці труднощі ще й надалі будуть, і ми, вступаючи в дванадцятий рік нашого господарювання, повинні їх бачити. Треба з певною свідомістю і одвертістю дивитися на ці труданощі, однаке не втрачаючи ясної перспективи нашого будівництва. Паперова криза ще не минула, устаткування наших підприємств потребує баатарі ще дещо. А поряд з цими господарчими труднощами труданоється її робота наших профорганізацій. І тут наші низові, профосередки з певною відповідальністю та знанням своєї справи повинні скерувати всю громадську думку, всю енергію на подолання цих труднощів.

Профорганізації в цілому, допомагаючи нашим господарчим органам повинні, повсякчас дбати про поліпшення стану самого робітництва, про більш повне задоволення ѹюю культурно-побутових вимог, а також дбати про політичне виховання, про піднесення ѹюю політичною рівня.

У нас ще остаточно не проведено тарифної реформи, ще не скрізь гаранд з нормами, ще в багатьох профорганізаціях ми не маємо клубів, чергових кутків тощо. Це все першочергові наші завдання, на цьому ми мусимо заточити свою увагу.

Ми, поліграфісти та робітники преси, стіймо на відповідальнішій ділянці нашої культурної революції. Ми під проводомом Комуністичної партії організуємо через пресу громадську думку на всюко соціалістичного будівництва, ми оформлюємо друковане слово, яке скерується для соціалістичної будівництва, ми "оружуємося" пролетарської самокритики, і стіймо в передових зонах розгортання українського культурного процесу, на нас Комуністична партія й усес пролетаріят покали величезну відповідальність, довіривши нам наймогутніші класову зброю — Комуністичну, радянську пресу і ми мусимо вигравати це довір'я.

Отже, вступаючи в дванадцятий рік ми з повною пролетарською свідомістю повинні врахувати ці відповідальні завдання, і, ще з більшою напруженістю, взятися за їх виконання.

Під вірним проводом Комуністичної партії, ми здійснюватимемо її бойові іасла.

ДРУГА ВСЕУКРАЇНСЬКА

На 2-й Всеукраїнській конференції друкарів та робітників преси, що закінчилася 23-го жовтня, було заслухано та обговорено низку професійних та господарчих питань, нарешті, було передовано вибори на Всеукраїнські та Всесоюзні з'яди профспілок і друкарів.

Першим було заслухано звіт ВУРПС. Доповідач зазначав, що, на грунті поширення промисловості, кількісно зростає й робоча сила, збільшується кількість членів спілок, а поруч з тим також зростає зарплатні робітників, поліпшуються умови праці в підприємствах, задовільністю культурної вигоди членської маси. Ширше розгортається робітнича демократія і поступово прищеплюється адворна пролетарська самокритика, що сприяє більшому втіганню робітничої класи в загальні соціалістичні будівництво. В зв'язку з розгортаєм самокритики виявлено низку хворобливих явищ в профспілках, що привело до розпуску деяких організацій, або до перевиборів, що зодоровили обставинам роботи.

Номінальна зарплата в 1926/27 роках зросла на 10,6%, а реальна на 13,6%. В цьому же році зарплата номінально піднесено на 7,2% при тому що вона в собівартості по всій промисловості України знижувалася на 7%.

Що до економроботи, то ВУРПС проробило низку важливих питань, наприклад, про маковий контроль над винесенням цін, про виробничі наради та раціоналізацію виробництва, про зниження адм.-госп. витрат та масову економіроту тощо. Важливо відповісти уяву винахідникам, кількість яких на Україні значно зросла.

Витрати на житлобудівництво зросли до 87 млн. крб. Великі витрати виділено клубному будівництву, піднесене роботі бібліотек, фізкультурних осередків та військову. Посилало українізацію та каузуму роботу.

В дебатах по доповіді виступало 27 делегатів конференції. Вони, головним чином, зустріли увагу на питаннях більш рішучої боротьби за розтрощення в спілкових організаціях і вимагали більшої кари для винних. Де-кілька чоловік звернули увагу на розгортання самокритики в масах та вимагали запобігання перекручування в цій галузі та боксеритизму. Про це до боротьби, то делегати вказували на необхідність чистки бірж праці від осіб, що не шукають роботи, боротьби з надурничими та тимчасовими роботами, поспішуючи умови на біржах, та поширюючи трудову допомогу. Одночасно делегати вимагали перевкальфікації безробітних друкарів на фахі індустриальної промисловості. Багато промови наставили на тому, що ВУРПС повинен звернути увагу на поширення поліграфпромисловості, — збільшити асигнування на неї коштів. Необхідно краще популяризувати семигодинний робітничий день.

Другим питанням порядку денного був доповідь ВУКУ друкарі про роботу за минулій від 3-го Всеукраїнського З'яду — передов.

Діяльність ВУКУ проходила в умовах тих або інших утруднень поліграфпромисловості.

В 27/28 роках продукція за I квартал дає значний зрост але вже в другому кварталі спостерігається зменшення пропускністі та великий простір. Для ліквідації останніх було взято скорочення часу, але в дріжках друкарів примушено було зробити скорочення лишиків робітничої сили.

Коливання нагрузки підприємств особливо мало місце через невіорядковість поліграфоніків, недозору конкуренції й т. д., що особливо відбивалося на харківській поліграфпромисловості, яка за 26/27 роки мала більше 600 тисяч карб. збитків. Щоб

оздоровити харківську промисловість було утворено трест «Харків-Друк», який зраза об'єднує б підприємства в 1930 робітниками.

За перший квартал 27/28 року продукційність зростає в рівні з зарплатою, але в II кварталі дenna виробка на 1-го робітника зменшується проти зарплати.

У контрольних цифрах на 1929 рік, що складено Комітетом поліграфпромисловості, передбачається збільшення загальної продукції на 9,3% по 49 підприємствах місцевої поліграфомісності, які охоплюють 5827 робітників. Продукційність праці повинна збільшитися на 11,2%, а зарплата в 28/29 році побільшістю продукції на 7,5%. На капітальні роботи асигнувано 800 тис.

Основний пожаданням стану наприкінці преси свідчать про II мевлинний кількісний зрост. Ми маємо по непередачінні виданих таке становище: тираж в тисячах в 26/27 р.—27,108, в 27/28 р.—27,000, в 28/29 р.—33,100. Продукція в тисячах відбійтів в 26/27 р.—171,716, в 27/28 р.—175,000, в 28/29 р.—209,550, а вартість продукції (номінал) у тисячах карб. в 26/27 р.—12,779, в 27/28 р.—16,975, в 28/29 р.—19,027.

Стан здійснення за звітний період такий: на початку 1927 р. поміщувався зменшення здійснення оплати, так у 25/26 р. здійснення сягала 35% у IV кварталі, але у I кварталі 26/27 р. здійснення падає до 31,9% і тільки в IV кварталі дає збільшення до 36,9%. Протягом 27/28 р. поміщається більша стабілізація здійснення — як невеликими коливаннями: так у I кварталі — 36,9%, у II — 35,2%, у III — 35,6%. Цього вдалося доситьні залежності ліній, взяті ВУКом та місцевими організаціями на закріплення здійснення. Це, головним чином, сприяло і закріпленню рівня зарплати, — так, місцева зарплата на 1 робітника: у IV кварталі 23/27 р.—78 карб. 51 коп., у I кварталі 27/28 р.—81 карб. 44 коп., у II—79 карб. 93 коп., у III—80 карб. 54 коп.

Поліпшено роботу організацій що до складання коудумів та попереднього вивчення фінансового стану підприємств. В результаті підготовочі роботи участі членів спілки та їх активістів під час обговорення коудумів значно зросла.

Кількість конфліктів значно зменшилася, так у 28 році конфлікти було по 1.680 чи, 10% робітників, в той час, як у 27 році в конфлікти було втягнуто 5.297 чи 44% всіх робітників, що охоплює коудумами.

На I-II—28 р. тарифною реформою охоплено тільки 4.268 робітників чи 26% всіх робітників. На 2 липня 28 р. тарифною реформою охоплено все 43,5%. Неповне передведення реформи пояснюються, головним чином, тим пізнім одержанням матеріалів з центру та тим, що господарі взяли недостатньо участь у підготовці реформи.

Доситьні зміни здійснення ролі тарифної реформи персистентні кваліфікації от 2,3% до 20,7%, та впорядковано є спрощено тарифікація робітників. Але під час передведення реформи пропущено деякі неправильності: відстежено від тарифного довідника, зменшено путь нижчим разрядам, недосить поширявано реформу серед робітників то-що.

Основною роботою секції друкарів преси за минулій період було переведення тарифної реформи. Майже всі проекти тарифної реформи окружкових організацій проходили через попередню перевірку ВУБу секції. На тепер тарифну реформу проведено у всіх секціях, за винятком харківської та двох-трьох дрібних округів.

Основною роботою секції друкарів преси за минулій період було переведення тарифної реформи. Майже всі проекти тарифної реформи окружкових організацій проходили через попередню перевірку ВУБу секції. На тепер тарифну реформу проведено у всіх секціях, за винятком харківської та двох-трьох дрібних округів.

Друга Всеукраїнська конференція друкарів, що зібралася для обговорення чергових професійних та господарчих питань, шла своє тариче віттання від імені 21.000 друкарів та робітників преси України непохитному більшовику-ленинському, який керує протягом 10 років революційним рухом СРСР, М. П. Томському

Побажаємо Вам баютох років роботи на змінення та сплочення пролетаріату СРСР, що буде соціалістичне господарство під керівництвом Великої Комуністичної партії

КОНФЕРЕНЦІЯ ДРУКАРІВ

роб. пресі зменшила різкобій в розмірах оплати поміж вищими та нижчими групами. Як правило, в нижчих групах знижало збільшення зарплатні, а в вищих—зменшення. Підвищення одержало 60%, зниження 18% і на старому рівні залишилося 22%.

ВУК безпосередньо взяв участь у проробці п'ятирічного промислового плану поліграфопромисловості та контрольних цифр

на 1929 рік.

Під час конференції про послання роботи виробничих комісій та нарад обговорювалося на 2 засіданнях ВУК'у, що ухвалило зміни заходів до більшого використання трудових ресурсів для роботи нарад робітників та адм. господарчого персоналу, організувати виробничу роботу поzechах тощо.

За планом переходу підприємств на 7-годинний день у 1929 році ЦК намітила на Україні 7 підприємств, в яких працює майже 2500 чол. Більшість в цих підприємствах проробили матеріали про можливість переходу на 7 годин і тільки трест "Харків-Друк" доводить неможливість зробити це в друкарні ім. Малевичного та літографії, тому що вони мають величі збитків, і всі раціоналізаторські заходи, головним чином, скеровані на ліквідацію збитковості підприємств.

Пітансія про переход на 7-мигодинний день остаточно розробляється комітетом поліграфопромисловості, який, до речі, не досить уважно поставився до справи.

Винахідництво знайшло на підприємствах багатьох прихильників: винахідники практикують над процесами раціоналізації та спрощення виробництва. Треба одмітити, що винахідництво не зустрічає досить позитивного сприяння з боку госпогранів і достатньо уваги в боку профспілок.

За директивою ІІ з'їзду, наші організації, у випадках послаблення навантажень, настрилюють добивання скороченого часу та відпусток за рахунок робітників, замість прямого скорочення штатів. Цей захід дає можливість зберегти на виробництві кваліфікованих робітників та припинити масове скорочення штатів. Лише в разі, коли скорочення навантажень набуває масового характеру, спілкові організації погоджуються на скорочення штатів. У зв'язку з ростом безробіття з початку 1927 року введені 1% відразу в користь безробітних, що забезпечило грошовим підтримкою в межах ініціатики ЦК. Розміри фінансової та збільшення накладкою членських внесків до фонду безробітних дали можливість, в березні 1928 року, зовсім відмовитись від спеціальних відразу введені $\frac{1}{4}$ % відразу в користь тільки по 4 організаціям в Києві, Одесі, Дніпропетровську та Полтаві. Розпорядження видано в 1927 році 117,145 карб. та за першу половину в 1928 році 54,354 карб.

За 1927 рік кількість трудодіяльності виросла до 36 в 758 чл. нашої спілки.

Задля похвалювання методів живого зв'язку ВУК'у з місцями. Взагалі обслуговуванням за 2 роки окоплано 32 організації, що об'єднує 93% членів нашої спілки.

Під час перевізень візитами візитами, та особливо, окружовими з'їздами нашої спілки починається широка розгортається масовий критичний, деякими делегатами виступили та відмінили наші недоробки. Поміняється посланням критики головним чином, тому, що організації та наскрізь осередки рідко відзначаються перед робітниками у своїй роботі, тому під час обслуговування, ВУК давав директиви про послання звітності перед робочими масами, використовуючи для цього також і форми звітів через стігназети, зразкові під час перевірки на обід і т. ін.

В липні 1927 р. до спілки було переведено 4519 робітників преси І організаційно налагоджено роботу.

2-м пленумом ВУК'у було прийнято положення про утворення секції картонажників. Секції ці організовані по великим організаціям, де в значні групи картонажників — у Харкові, Київі та Одесі. Зраза ВУК опрацювала питання про організацію Всеукраїнського бюро секції картонажників.

По окремих організаціях спілка помічається перевіряття проти конторису, беа погодження з ВУК'ом: харківський окрівіділ — по орфонду 1829 карб., по кульфону — 7176 карб. 68 к., по фонду безробітних 2000 карб. Витрати Харкова з фондів не за присвяченістю становили 1700 карб. Кільцевий окрівіділ перевірив по орфонду 1170 карб. Одеський окрівіділ — 490 карб. й так далі.

За звітний період постались розтрати а 2868 карб; у 1926 р. — 7366 карб. в 1927/28 р. — 14000 карб. — наслідок ставлення та відсутність цілеспрямованого контролю з боку організації до постановок фінансових, а гомонія, неуважні та неграмотні ревізії.

За звітний період почало будівництво Харківського клубу. Президія ВУК'у дескілька разів заслужувала доповіді окрідальну про хід будівництва, сприяла відпуску дотацій на клуб вищими

Засідання Всеукр. конференції

організаціями, добиваючись цього через ВУРПС та ЦК, та дала інші з коштів фонду ВУК'у.

Зраза переустатковувалася кауба в Одесі, Київі, Дніпропетровському. Широко розвинута робота щодо переустаткування червоних кутків та відмінення нових.

ВУК дав дотації організаціям від свого кульфону в 1927 р. — 11,650 карб. та у першому піврічі 1928 р. — 10,080 карб.

За звітний період значно поширені сітки червоних кутків та багато з них переустатковано. Взагалі з 120 низових осередків — 91 маєть червоні кутки. Естраду та сцену мають тільки 27 великих червоних кутків.

У зимі 1928 р. по 120 низових осередках проводили 26 гуртків фізкультурних та 356 учасниками та при клубах — 4 гуртка з 101 учасниками. Фізкультурні команди від України брали участь у Всеукраїнському амагані нашої спілки та взяли приз від ЦК ПСПРПВ.

36 шахо-шашкові гуртки, на підприємствах охоплюють більше 600 учасників. Для перевірки досгнень у галузі цього спорту ВУК організує Всеукраїнський шахо-шашковий турнір друкарів.

В дебатах виступало понад 40 делегатів, що порада аясненням в роботі ВУК'у відмічали також і низку хід, а саме: поспільність переведення тарифної реформи, що є велику кількість поверху робіт, недостатність роботу по висуванням кандидатів під підготування адміністраторів, жорсткі фінансові лінію то-що. Зазначали, що українізація проходить повільно, не має достатньо уваги в секторі робітників преси, "Друкар" викодить не регулярно, поставлено економороботу на місяці то-що.

Нарешті, конференція визнала роботу ВУК'у — задовільняючою, Після цього дозволив Папертурст, а потім відбулися вибори на з'їзді.

На Всеукраїнський з'їзд друкарів обрано — 34 делегати в тім числі т. т. Убогов, Жеваго, Ронін, Замараї, Погрబін, Веселовський, Машков, Благий, Акерман, Сердов то-що. На Всеукраїнський з'їзд профспілок обрано дж. Жевага та Веселовський — Т. Плотникову.

Конференція пройшла при активній участі всіх делегатів, що дали можливість виявити всі недоліки в роботі ВУК'у, щоб він зміг запобігти їх в дальній своїй роботі.

Практичні вказівки конференції будуть в успіхом виконані про активний підтримці всього активу та членської маси друкарів і робітників преси.

Жеваго

Стан паперу

Остання Всеукраїнська конференція спілки друкарів слухала доповідь представника Всесоюзного Паперсиндикату, тов. Миколаїва, про перспективи виробництва паперу та постачання його для поліграфічної промисловості.

Перспективи змальовуються в такий спосіб: протягом найближчих п'яти років передбачається витратити на капітальне будівництво 197 млн. карб., а всього разом на паперову промисловість 280 млн. карб. Основний капітал на прикінці п'ятирічки досягне 425 млн. карб. проти 145 млн. карб. на 1-е жовтня ц.р. Врешті збільшити паперову промисловість СРСР майдж вдвічі проти цього року. Загальні вироблення паперу 1928-29 року має досягти 412000 тонн, а на прикінці п'ятирічки цебто 1932-33 року — 798000 тонн. Розгортається виробництва паперу звільнення нас від залежності од закордону, а розмір імпортного паперу щороку зменшуватиметься.

Дефіцитність паперового ринку поставила завдання перед всім паперовою промисловістю — вищукати засоби збільшення кількості паперу. Для цього намічається дальше трестування розгорашеної частини паперової промисловості, в тому числі й місцевих підприємств, і раціоналізація техніки виробництва на фабриках.

Доповідь Паперсиндикату викликала великі дебати на конференції. Промовці підкреслювали, що жодного планування й регулювання паперового ринку фактично немає.

Багато було скагр на те, що потреби України, порівняно з іншими частинами Союзу, задоволяються неправильно. Питому вагу Україні в цьому дефіцитному крамі встановлено в розмірі 21,5%, а папер Україна фактично одержує лише 10,7%. За статистичними даними, Україна одержить на душу населення на 40% менше, ніж в Союзі. Заявки України задоволяються в розмірі 65%, при чому ці заяви складено на підставі "голодних" норм. За першу половину 1927-28 року Україні було виділено 45% потреби, а з цієї кількості фактично видано лише 39%. На перший квартал 1928-29 р.

Україні виділено 38% потреби. Харчова продукція України становить 53% харчової продукції Союзу, а кількість робітників цієї промисловості становить 37% загальної кількості робітників харчової промисловості. Проте, Україні лише видають, в тому числі й харчової промисловості, паперу в розмірі 15% загального споживання по СРСР.

Недостатнє постачання Україні папером — промовці пояснюють не тим, що не вистачає паперу взагалі, а тим, що Україні не надається потребі уваги. В дебатах було вказано приклади про те, що представники поліграфічних підприємств Москви та Ленінграду приїздять по замовлення до Харкова, заявляючи, що в них паперу досить і не вистачає замовлень. Тому вони й приїжджають замовлення з Харкова. Промовці висували рішучу потребу підвищити питому вагу України у споживанні паперу.

Конференція відзначила неправильний розподіл паперу між споживачами на Україні, що пояснюється наявністю кількох папероподібних організацій. Тому конференція запропонувала регулюючим органам ліквідувати залів інстанцій товаропровідної сітки щодо розподілу паперу на Україні. Водночас визнано за потрібне реорганізувати українську філію Паперсиндикату у Всеукраїнський Паперовий синдикат.

Щоб полегшити важкий стан з папером на Україні, конференція вважала за необхідне, щоб синдикат негайно надіслав 500 тонн паперу в розпорядження харківської контролі. Цей папер мусить покривати недогруз 4-го кварталу.

Весь розподіл паперу повинен переходити в одні руки, а саме до Всесоюзного Паперсиндикату на якому й повинна лежати повна відповідальність за вірне й своєчасне постачання всіх районів Української Республіки.

Однак Всеукраїнська конференція не вважала, що заходи, вказані в її резолюції розв'язуть всі питання дефіциту паперу, але увешені, що ці міро-предмети дадуть можливість поліграфічним підприємствам вийти в деякій мірі з кризи.

К кризису бумаги

Регулюючі та планируючі поліграфпромшилінені центральні органи, при більшішій участі Бумсиндиката, на основі виявленого комітетом по делах печаті даних об'єдн потребності країни та фактических даних, поступаючих від потребителів з міст, точно в осаждений крепості, розподіляють бумагу групами потребителів, урезають фактическу потребності та установлюють "голодні" норми к производственным возможностям та фактическій вироботці бумажних трестів. Эти нормы, как обычное явление уже в течение данного периода, на который они устанавливаются, вновь продолжают подвергаться пересмотру и изменяются в сторону уменьшения.

А на практике выполнение производственных требований этих "голодных" норм, многократно уточняющихся, достигает не более 60—70 %. Так, например, если по фабрикам Центробумбреста мы наблюдаем относительно нормального выполнение нарядов, то совершенно другая картина наблюдается по другим производственным трестам.

Мы имеем в виду, в частности, Укрбумрест, главным образом, снабжающий Украину писчей бумагой и систематически, из квартала в квартала, не выполняющий плана завода. Мало того, даже

в условиях невыполнения нормы, бумага поступает крайне нерегулярно, что вызывает уж ничем не оправдываемое пространство предпринят, работающих от получки до получки.

Остается предположить, что план завода по отдельным районам неравномерно выполняется. Нам известен случай, когда Киев значительно превысил свою норму за счет резкого уменьшения завода против норм в Одессы и Харьков.

Вряд ли есть нужда доказывать, сколь такие "прямающие" нормы и "скользящее" выполнение их пагубно отражается на работе полиграфпредприятий. Результатом такого снабжения являются крупные простоти, сокращение рабочей силы, менюющая себестоимость, неуверенность рабочих в завтрашнем дне, исключительно напряженное состояние администрации и пр.

Мы считаем, что результатом регулирования распределения бумаги в плановом порядке должно быть регулярное и плановое поступление ее по рядкам.

Мы на это обстоятельство обращаем внимание ВУК'я нашего союза и Комітета по регулированию полиграфпромшиліненії при ВСНХ УССР, требуя их серйозного вмешательства, во избежание упадку полиграфпромшиліненії.

И. Хусид

Що показало обслідування фінансової роботи харківського окрвідділу нашої спілки

Переведене, за постановою президії ВУК'у, обслідування фінансової роботи харківської спілки друкарів виявило низку хиб в галузі фінансової роботи.

Як загальне явище, по всіх обслідуваних 4-х профсередках (ФЗК друкарін „Комуніст“ та „Трансдрук“, МК вид-ва „Всеукраїнський Пролетарій“ та „Пролетар“) спостерігається слабке керівництво збрізниками членських внесків. Також неопрацьовано директиви ЦК і ВУК'у щодо роботи скарbnиків, ревкомісій і збрізників; робота ревкомісій—слаба, формальна, не досягає уважна та нечесна (за винятком друкарні „Трансдрук“). Заборгованість по членських внесках велика, в багато неплатників бльше ніж за 3 місяці; недостатньо (а в окремих випадках і цілком не було) провадяється боротьба з неплатниками, перед членською масою інформації про фінансову роботу—не вробляється. Деякі профсередки затримують у себе зібрані в членів колективу внески, не передаючи їх до спілки. Мають місце великі перевитрати по культфонду без санкції окрвідділу спілки. Заборгованість не стягається.

Значні недоліки обслідування виявлено в МК „Пролетар“.

До березня 1928 року—до більшості ордерів, як по прибутих, так і по витратах, не додано виправдючих документів. З березня 1928 р. новий техсекретар був одночасно: за скарbnника (хоча до складу місцевому його не було обрано), за збрізника членських внесків (такого інституту—збрізників—МК не вважав за потребу у себе заводити), він же голова КВД, секретар культкомісії, комісії охорони праці. Рахівництво велико недбайливо, що не давало змоги перевірити чи правильно заприбутоовано членські внески. Коли було перевірено 27 членських книжок, то виявилось що в 8-ми випадках одержані членські внески на загальну суму 20 карб. 18 коп. техсекретар до каси МК не вінс її не заприбукував. В своєму власному профквиткові цей товариши відмітив уплату членських внесків за березень-квітень, хоч фактично внесків не платив.

Заборгованість по членських внесках в цьому колективі дуже велика; в багато т.т., в тому числі відповідальні робітники редакції, що не платили внесків протягом року й більше. Членські внески бралися чомусь-то не з суми фактичного заробітку, а з основної ставки (без гонорару), та лише в окремих випадках, ураховуючи частину гонорару.

Поруч з позитивними моментами—задовільняюче поставленням рахівництвом спілки і клубного будівництва, обговоренням фінансових питань на нарадах голів та секретарів ФЗМК, по самому окрвідділу—обслідування виявило значні та істотні недоліки, а саме: наради скарbnників, ревкомісій та збрізників скликаються дуже рідко, семінари для ревкомісій не було зовсім, інструкції ЦК і ВУК'у щодо роботи ревкомісій і скарbnників не було опрацьовано не надіслано на місяць.

Все це свідчить про коволе керівництво фінансовою роботою ФЗМК, що вибивається на їх роботі.

Розтратра спілкових коштів з фонду безробітних при видачі допомоги безробітним кандидатам в членіні правління спілки—Резніченком сталося через дуже велике довір'я спілки й через те, що ревкомісія не перевіряла, як слід або зовсім не перевіряла документів, що подавав Резніченко. Крім цієї розтрати на 1336 карб. 40 к. Резніченко, як голова групового дрібних підприємств, розтратив ще 885 карб. 01 коп. По шести профсередках (Богодухів, Валки і т. ін.) теж були розтрати на 983—80 а яких частину вже повернено.

Звертається на себе увагу великі, без погодження з ВУК'ом, перевитрати по всіх фондах поверх затвердженых контортирів. Так, по оргфонду перевитрати становлять 1829 карб. 31 к.

Іс також великі перевитрати і по культфонду. По статті „профосвіти“—витрати на суму 1183 карб. 38 к. (з загальної суми в 1293 карб. 38 к.) складають оплату 2-х робітників—одного з I/І до IV/ІІІ, а другого з 15/IV до 1/VІІ, які фактично виконували загальну роботу культвідділу, себ-то гроші „профосвіти“ пішли на оплату особистого складу. Перевитрати по культфонду складають близько 7000 карб.

На одноразові допомоги з фонду безробітних перевитрати складають 2000 карб.

Спостерігається випадки використовування спецфонду СРП й фонду клубного будівництва не за своїм прямим призначением, що порушує порядок витрат коштів зі спецфондів. Так, з фонду клубного будівництва витрачено на подарунки підшефній частині 936 карб. 94 коп., а зі спецфонду секції роб. преси на ріжні витрати 752 карб. 95 коп.

Зі спецфонду СРП видано позичково членам спілки 2725 карб. 12 к., при чому з них 1246 карб. 12 к. видано було ще протягом минулого року до 1/—28 р. Неріональні витрати привели до великого дефіциту по будинку відпочинку, що не функціонує та несвоєчасна ліквідація якого коштувалася спілці 2888 карб. 51 коп. (на утримання сторожа та коня); неріональні, неекономні витрати на переведення окрвідділу: так за складання одного звіту оплачувався співробітник протягом 2-х місяців (270 карб.) і крім цього сплачено окремо товариш за складання звіту 170 карб.

Президія ВУК'у, разглянувши матеріал обслідування—затвердила пропозиції комісії щодо оздовбиження фінансової роботи харк. спілки друкарів й, беручи до уваги все вищезазначене, ухвалила поставити на вид правлінню ѹ ревкомісії окрвідділу з попередженням, що в разі повторення таких явищ, президія ВУК'у примушена буде поставити питання про більш строгі заходи, аж до розпуску.

Матеріали харківського обслідування повинні стати пересторогою для інших наших організацій.

Інформацію профспілчанської маси про фінансову роботу треба провадити постійно, а не епізодично. Кожен член профспілки повинен знати куди, як і на що витрачаються спілкові кошти.

Г-кій

К переходу на 7-мичасовый рабочий день 2-й гостипографии им. Ленина „Одессполиграфа“

Печатая ниже статью тт. Бельмана, редакция просит своих читателей, особенно работников Одесской полиграфии промышленности, высказаться на страницах „Друкара“ по затронутому вопросу. Статья печатается с деталями и расчетами, чтобы читатель имел более точное представление о вопросе.

Окончание будет в след. номере.

К предприятиям, намеченным к переводу на 7 час. рабочий день на Украине, относятся также и 2-й гостипографии „Одессполиграфа“.

Хронометражем установлено, что интенсивность, благодаря нарастанию усталости за 8-й час падает приблизительно на 28%. Эти данные говорят о том, что при переходе на 7-мичасовый рабочий день средняя часовая производительность будет несомненно выше производительности 8-мичасового рабочего дня. И если исходить из нормы в 8000 букв за 8 часов, то первые 7 часов дают в среднем по 1035 букв в час, а восьмой час 755 букв, а это позволяет нормы наборного цеха уменьшить не пропорционально сокращаемому времени, а с увеличением на 3,5%, т. е. вместо 1000 букв в час — 1035 букв, а за 7 часов 7245 букв. Следовательно, вместо пропорционального сокращения нормы на 12,5%, они уменьшатся на 9%.

Мерой для компенсирования удешевления себестоимости набора, является отделение набора от разбора, передача разбора разборщикам, что даст возможность удешевить набор еще на 7,9%, исходя из следующего расчета: наборщики при переходе на 7-мичасовый рабочий день должны были бы получать за 1000 букв с разбором (2 раб. 63 к. дневная зарплата 9 разряда : 7245 букв) 36,30 коп.; без разбора же из готовой кассы (согласно нашему кодалоговому на 20% дешевле) 29,04 коп.

Разборщик, обслуживающий в среднем 5 наборщиков, будет получать за 1035 букв разбора из расчета 7-го разр. (дневная зарплата 1 раб. 98 к. : 45280 букв) 4,38 к., вместо 7,26 к., которым получал бы за это наборщик.

Итак, за 1000 букв набора, мы будем платить наборщику 29,04 к. плюс за разбор разборщику — 4,38 к. т. е. 33,42 к. вместо 36,30 к., что составляет уменьшение на 7,9%.

Таким образом, стоимость набора сдельщиков, при переходе на 7-мичасовом рабочий день, удешевится всего на 1,1%.

Стоимость же часа набора повременников, набирающих преимущественно акцидентные работы, удешевится на 9%, т. к. на них можно распространить только 3,5% увеличения производительности при 7-мичасовом рабочем дне, полагая, что повременники также, как и сдельщики за 8-й час производят меньше, чем за час работы первых 7-ми часов, отделение набора от разбора у повременников-акцидентников не дает никакого эффекта, так как они и сейчас работают без разбора.

Результатом по наборному отделению предстанут в следующем виде: весь штат состоит из 35 чел., из которых прямых производителей текстовиков-сдельщиков — 17 чел. и акцидентных повременников — 8 чел. Прямая зарплата всего штата наборного отделения (включая обслуживающих), при 8-мичасовом рабочем дне, за месяц составляет — 2492 руб. 37 коп., продукцию (по норме) мы получаем из 17 сдельщиков на 8000 букв в час, за 8 часов — 136,40000 букв и из 8 повременников в 8 часов за 24 дня 1536 часов работы.

При 7-мичасовом же рабочем дне, для выполнения этого же количества продукции штат потребуется несколько измененный, а именно: наборщиков-сдельщиков вместо 17 чел. только 15 человек, которые, набирая без разбора (с готовой кассой) на 9056 буквы за 7 часов дадут в течение месяца 32.600.000 букв, т. е. то же количество, которое набирают 17 наборщиков при 8-мичасовом рабочем дне с разбором. Для разбора касс 15-ти наборщикам добавляется 3 разборщика. Наборщикам-повременникам-акцидентчикам, вследствие того, что их производительность уменьшается на 9% — устанавливается вместо 8 человек — 9 человек; таким образом, штат наборного цеха увеличивается на 2 человека: вместо 35 человек при 8-мичасовом рабочем дне будет занято при 7-мичас. дне 37 человек, зарплата которых увеличивается на 9% $\frac{3}{4}$ к.

В типо-печатном цеху действующих машин плоских 10 и 2 амERICанки, при норме: для рояльных — 6000 оттисков, для альбомных и американок — 6500 оттисков.

Общая производительность всех 12 машин составляет за месяц 1.448.000 оттисков, принесенных к конфигуции рояль формата.

При 7-мичасовом рабочем дне, эта выработка уменьшится на $\frac{1}{8}$ и все машины производят 1.267.000 оттисков в месяц, т. е. меньше на 181.000 оттисков.

Дабы компенсировать частично недовыработку в 181.000 оттисков, необходимо увеличить оборотность машин на 10%, т. е. вместо 1200 оборотов в час для машин рояльного формата — установить 1320 оборотов, для альбомных машин и американок — вместо 1300 оборотов — 1430, что дает возможность увеличить нормы только на 7%, принимая во внимание, что, примерно, $\frac{1}{2}$ оборотов машин не засчитываются в норму и норма, таким образом, за 7 часов для рояльных машин будет (округленно) — 5.600 оттисков, а для альбомных машин и американок — 6.085 оттисков. Это увеличение в течение месяца даст нам 88.700 рояльных оттисков.

Независимо от указанного, имеется в виду заменить одну рояльную машину старого типа с производительностью по норме (750 + 7%) 800 оттисков в час, ожидающейся прибытием машиной новой конструкции двухоборотной „Виндербрут“ с самонакладчиком и с производительностью по норме 1200 оттисков в час, что в месяц даст увеличение на 67.200 оттисков и склонит работу одного накладчика. Зарплата накладчика с начислениями обходится предприятию в 75 руб.

В течение месяца в печатном отделении в среднем бывает 40 прятников со стереотипом, печатающегося на деревянных досках. На каждую прятницу прятнистка на деревянных досках поглащается 6 час. 30 мин. При переходе на 7-мичасовом рабочем дне, мы печатаем стереотипы переведем на французские доски, прятника с которых значительно легче и на каждую прятницу поглащается вместо 6 час. 30 мин., только 5 час. 30 мин., что составит экономию в 40 часов в месяц, равняющуюся 32.000 оттисков.

Еженедельно по субботам в печатном цеху пристоанализывается на $\frac{1}{2}$ часа раньше для чистки машин; при 7-мичасовом рабочем дне эта чистка будет производиться в нерабочее время обслуживающим персоналом, что склоняет на 12 машин 24 часа в месяц, равняющиеся 16.100 рояльных оттисков.

Уменьшится расход и на электроэнергию за 8-й час на 30 руб. в месяц.

Сумма указанных мероприятий по типо-печатному цеху дает в результате 204.000 оттисков, что компенсируется с излишком недополучаемые нами в первоначальном расчете 181.000 оттисков, экономия в одном накладчике и расходовании энергии за 8-й час.

В типо-печатном цеху работает 7 плоских машин с нормой за 8 часов по 3750 оттисков и средней оборотностью по 13 оборотов в минуту.

Общая производительность всех 7-ми машин за месяц составляет (3750 оттисков на 7 машинах в 24 дня) 630.000 оттисков.

При 7-мичасовом рабочем дне эта производительность уменьшится на $\frac{1}{8}$ (630.000 : 8), т. е. на 78.750 оттисков и тогда все машины производят 551.250 оттисков в месяц, а дневная норма каждой машины составит 3281 оттиск.

В целях компенсирования указанного уменьшения выработки в 78.750 оттисков намечается возможное увеличение оборотности машин на один оттиск в минуту, т. е. вместо 13 оттисков — 14 оттисков в минуту, что дает увеличение в 420 оборотов за 7 часов. Принимая, однако, во внимание, что здесь, как и в типо-печатном отделении, примерно, $\frac{1}{2}$ оборотов машин не засчитываются в норму, мы увеличиваем норму каждой машины не на 420 оттисков, а на 280. Это увеличение даст нам 47.040 оттисков в месяц.

Ежедневно по окончанию работы необходимо закрывать и заглушкивать переводы и смыть накатные валики, а по утрам смыть переводы и приготовить машину, на что тратится в среднем не менее 20 минут в день. Этой работе будет производить обслуживающий персонал в нерабочее время, а за счет этих 20 минут увеличится норма на 170 оттисков в день, что увеличит производительность в месяц на 25.560 оттисков. Ежедневная норма за 7 часов будет, таким образом, (3281 плюс 280 плюс 170) равна 3731 оттиск.

Еженедельные субботние чистки, для производства которых машины остаются на 40 минут до окончания работы, будут производиться в не рабочее время обслуживающим персоналом.

Н. Бельман

ТЕХНИКА ДАЧНОГО АНАЛИЗА ЦИФРІВА

„У степу і хрущ м'ясо“

Питання про коректора, яким відповісти бути та якою місцею на підприємстві — цікавить не тільки самого коректора, оскільки від цього в значній мірі залежить, чи цю книжку буде „драматично“ та без помилок, тому редакція розпочала на сторінках „Друкаря“ дискусію у цій справі зі стомії коректора, харківської друкарні ДВУМ. Сіренка.

Нижче відповімо від深切 на цю стомію в № 17 „Друкаря“ — „Сучасніше поняття о „случайній“ професії“.

В наступному числі журналу передбачається відстіти що стомії з цією приводу та висновки редакції.

Товариши коректори та складачі, відгукуйтесь!

Безумовно, цілком поміняється тоб, Ушевович (Кіїв), коли він без жодних оговорок радить зробити з складачів коректорів, але поміняється і тоб, Сіренко, що вважає, що з складача не може бути коректором.

Думка голови завжди якось то друкарні, що, будім, коректор — це майже „випадковий“ професія, має певні підстави. Цей голова мабуть зважає на сучасний склад коректорів. Чи багато в них дійсних коректорів? Ніхто не буде заперечувати, що навіть не всі друкарні можуть досягти в 100% коректорів. Таких коректорів у Харкові як є десяток, то є добра. Решта — кустари, „випадкові“ коректори.

Отож дійсно безпрадісна картина, що книга врешті потрапляє до остаточної обробки „випадковому“ спецкоректору.

Неможна, тоб, Сіренко, так нападти на коректорські бригади (врешті — ви ще знаєте, що з них буде далі), яких наслідків дійдуть узимі цих бригад, бу роботу ще тільки фактично розпочинається, і роботу ця (на відміну) в одному обсязі, і використовувати поповненім кадри коректорів за рахунок інтелігентії, що має виникти певний цикл дисципліни в мистецтві оформлення книжок. Це, неодережно, буде, як ти, Сіренко, повістю в одному місці проти бригад, а в другому висловите що їх таки проблема. Тут можна говорити про добір для підготовки учнів (будь то „інтелігенти“, будь то молоді).

Не можна так нападти на тоб, Ушевович за його будь-то „обмінцевські“ речінки.

Зважаючи на велику потребу в коректорах треба використати вісі можливості пропозиції.

Я вважаю, що звідти коректу (механічно, але дослідочи в технічному боку), як раз варт доручати складачу-коректору, бо хто стає заперечувати, що техніку вивчали коректор.

Не буде зупиняюся на важких що до правопису словах, бо, як ти написав врешті можна дійти до слівників, які є в перший-ліній друкарні.

З думок тоб, Сіренка виходить, що коректор обов’язково має бути в вищо освітлені, медичні книги має корегувати лікар, математичні — інженер то-що. А чи здійснююм же? Безумовно, їх, як лікар має лікувати, інженер будувати, і ходез з них не єдна на невільну плачти, та їх раціонально використовувати, наукові сили для коректорської роботи з погляду державного.

Безумовно, цю думку треба цілком відкинути.

Выход должен быть найден

Роль коректора в деле выпуска и оформления книги не так уж незначительна, как это, к сожалению, многим кажется. Раньше всего, нужно принять во внимание, что значение коректора в настоящих условиях гораздо важнее того значения, какое он имел до революции.

Да это и понятно. Увеличение выпуска печатной продукции и непрерывный ее рост, вместе с ростом ее качества, с одной стороны, а, с другой стороны, — обильные и неквалифицированные авторы и заказчики, наряду с наличием большого количества малограмотных наборщиков, плюс существующая сдельная система набора, — все это вместе вялое внесло большие изменения в систему и условия читки корректуры, и главную ответственность за качество книги возложило при этом также на коректоров.

В виду таких сложных и ответственных задач, кадрам наших коректоров, за редким исключением, далеко не соответствуют

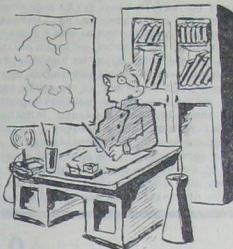
своему назначению. В этом можно убедиться, если учсть, с каким трудом удается иногда получить хорошую по качеству книгу.

Какие же меры необходимы для того, чтобы — даже при всех прочих отрицательных факторах авторов, наборщиков — работу коректорской поставить на должную высоту?

Одним из основных средств к ликвидации коректорского „кризиса“ нужно признать вывод т. Сіренко — отказаться в дальнейшем от ученичества в коректорском деле. Ибо существующее ученичество как правило только усугубляет кадри самой не нужной квалификации...

Второе. Нужно признать, что исполнять обязанности коректора или быть таковыми может только вполне грамотный, начитанный (лучше — вполне образований) человек. Другие эксперименты — дорого обходятся и даютничтожные результаты. В этом случае умелый, вдумчивый подбор канди-

Підсумовуючи наведене, я пропоную таке:
1) як найширше висвітлити на сторінках журналу це питання,

Яким мусить бути коректор за т. Сіренком

2) поширити коректорські бригади, відповідно добривши їхній склад,
3) на звіряльниках (свіодчиків) висунути складачів-коректорів;

4) теперішньою складу коректорів дати змогу вивчити набору справу не з книжок, а на практиці (біля варстисту),
5) як найбільшу узвагу звернути на самосвіт і відосконалення знань кожному коректорові зокрема,

6) заохочити коректорів до роботи, підвищуючи їм відповідно плату.

7) книжти невірні потягли, що коректор мовляв, зайний бласт на підприємстві.

Пільки в такий спосіб можна побудувати кризи на коректорську силу їмати добрий склад коректорів.

Ю. Смірков

датов будет играть первостепенную роль. Таков выход из положения.

Что же касается мнения о том, что некоторыми наборщиками люди могут пополнить кадри квалифицированных коректоров, — старое и вечно повторяющееся заблуждение; из единичных случаев перехода хороших грамотных наборщиков в коректоры — системы создавать не нужно, ибо она не будет жизнеспособной. В настолдее время облизанность квалифицированного коректора, — в особенности у нас, на Украине, — настолько сложна, что ни одному наборщику (что можно смело утверждать) она не под силу.

Так что разговоры об этом пока-что можно прекратить. Надо только стараться до полного умсла, старательно и именно, как говорят т. Сіренко, научно. Тогда наше производство будет обеспеченено хорошими, любящими свое дело, кадром коректоров, а ринок — хорошим качеством книг.

К этому надо стремиться. А. Н-ко

Так, „випадкова“. А хто винен?

Шойно прочитавши статтю в „Друкарі“ про коректору та коректорів, хочу їх собі подати думку з цього приводу.

Чи „случайні“ професії коректора? Так, у більшості — це випадковий фах, який обирають частіше тоді, коли немає крацого. В Полтаві (де було 14 друкарень) і за два-три десятки років бачив багато коректорів, але за цей час не зустрів жодної людини, що вибрала б свійською собі за роботу. Були тут і попики (до революції!), й студенти-недоучки, й гімназисти, й вчителі-безробітні, колишні статистики, складачі то-що.

Чому це так? Та тому, що на коректорів дивинися й дивляться, як на „накадні видатки“, не турбується за них і ставить у немовилі, та фінанси, як і матеріальні умови що до їхньої праці на виробництві. Полтавські бірократи скідкі робітникам преси донесли роки боротися за те, щоби дати країні умови для роботи газетних коректорів і лише недавно добилися можливості поставити столику в куточку... Тільки, а до цього читали, де притулятися.

А про друкарнях? У 1-й друкарні є лише один коректор (складач) а підчітчиком і читає він і перекладає (за переклад не одержує ні щелягя); на ньому її брошурі,

її таблиці, її 9 машин, а часто й рачки лазять, читаючи афіші на дошках на дверях. Сидить він у складальному підліді. Тут-же й завжди: завжди гамір, галас...

У 2-й друкарні, в кімнаті 4 на 3, сидить

3 коректори і підчітчик. Тут же й валюти

залиють для машин. Дихати важко, а складачі в приробітків роблять жарты: скопін, скопін...

А платя? Коректор 1-го друкарні має 70 карб., коректори 2-ї друкарні від 50 карб. (наукові й чужомовні коректори) до 50 карб. (брюсюри, табламі й інш.). Це в той час, коли хлопці-розборщики виробляють до 50 карб., а складач 80—100 карб.

Отут і встає питання: чи випадкова ця професія? Чи може хто й інші за свою волю про роботу, і піде на неї людини з вищою освітою, добре писменна-

тощо? І відповідаю — ні! Коректором стає той, кого люди жене лиха година, кому вибору немає, або кому поміжакою „висунеться“ її складачін та й рад-біл все налаштує до варстата, та не пускатимуть.

Відціла — слаба книжка й журнальний коректор, відціла грубі помічки в газетах, низка політичних перекручувань, слаба поділочість коректорів (особливо газетних), бо в таких умовах, з такою пластиною за вальзу, нервово, виснажуючу роботу, що маемо нині, освічених, добре писменних людей з посадою коректора й калачем з медом не заманеш. Ол. Штейнер

Коректор в уяві т. Штейнера

О практичності двоїчних літер

В семицятому номері журналу „Друкар“ була поміщенена стаття і проект касс тов. Фельдмана — „двоїчні літери“. Тов. Фельдман, на основанні проделаних опитом, отмечав вигодність двоїчних літер, що може повністю позиціонувати промисловість набора на 80%. Между прочим, редакція, упомінула, що аналогічний проект когда то поддався, но почему то заглох.

Поскольку проект двоїчних літер предлається на широком обсуждение печати, нужно познакомить читателей журнала „Друкар“ з тем, гдя і как ставились вопросы о двоїчних літерах и почему он заглох.

В ноябре 1902 года в Петербурге, в „Русском обществе деятелей печатного дела“ был прочитан доклад „об ускорении ручного типографского набора“. Содержание этого доклада было напечатано в № 12 журнала „Печатное искусство“ за 1902 год. Вот что говорилось в докладе.

Изобретение и изготовление писунов санитных букв появилось в 1725 году в Эдинбурге (Германия). Набор санитных буквами применялся затем в Париже, Лон-

доне и Лейпциге. В 1889 году на Парижской выставке демонстрировалася этот способ при применении 480 санитных букв. Все попытки применения санитных букв (литограм) в наборе не увенчались успехом. Большое количество их вызывало слишком напряженное внимание у наборщиков и хотя набор был быстрый, но разбор крайне медленный, вследствие чего широкого распространения это изобретение не получило и постепенно заглохло.

В 1902 году в Мюнхене был поднят снова вопрос о наборе санитными буквами. Там ограничились лишь 20-ю сочетаниями букв, разложив их в обыкновенные кассы. Этим нововведением некоторый успех достигнут и санитные буквы были введены в газетном и книжном наборе. Увеличение набора достигло до 25%. Конечно, как и полагается, хозяева не могли на это смотреть спокойно и повели переговоры с рабочими о сбавке платы за набор.

В Петербурге общество деятелей печатного дела проектировало изготовить 24 санитные буквы, причем указывалось, что это введение поведет к большим затратам

словолитчиков на изготовление писунов и матриц.

Как видите, вопрос этот слишком стар. Тов. Фельдман в своем проекте предлагает внести не 20 и не 24, а 120 санитных букв. Вряд ли можно это приветствовать, так как размер кассы должен естественно удвоиться, что послужит минусом для успешности набора. Тяжесть и величина касс создает свою неудобства. Потребуется больше места, которым мы очень не богаты. Кроме этого, потребуются очень солидные денежные средства, как для словолитен, так и для типографий, первым — для изготовления санитных букв, вторым — для приобретения их и устройства новых касс и реалов.

Учитывая все вышеизложенное, невольно виникає вопрос: стоит ли стремиться к совершенствованию ручного набора там, где мы стоим накануне заміни его наборною машинкою. Всем тем товарищам, которые в наше время стремятся перестроиться наши наборні касси, нужно було б родиться сотину лет тому назад.

І. Крікліков

Знову про подвійні літери

Оглянувшись детально проекта тов. Фельдмана про двоїні літери, а також касу до них, помічамо, що складальну касу для подвійних літер збільшено майже вдвічі. Звичайна каса, коли порахувати, має 10 калінтонів у широчині (по загальним літерам), у т. Фельдмана ж вона повинна мати 21 калінтон. Зменшити ж розмір калінтона, не нашу думку, ніяк не можливо. Очевидно, за проектом т. Фельдмана каса повинна поширитись і в широчину

Тут є деякі неясності, які т. Фельдман не пояснює: які саме розмір у квадраті буде мати його каса? Але вже заре помітно, що розмір «асі» не може залежати від першім. Коли ж вважати до дуги подвійність літер, то можливо, що каса збільшиться у $2\frac{1}{2}$ рази.

Виходячи з того принципу, що касу треба не поширяти, а, навпаки, звужити, що цим самим зробити із без того широких розмірів руків складача і звести цей розмір до мінімуму, то слід визнати, що проект т. Фельдмана не відповідає вимогам техніки. Коли тепер складач «сягає рукою при складанні обох кінців

у широчину і височину, то за Фельдманом, він повинен буде бігати в одного кінця каси до другого. Тому виникає сумісь до підвищення продуктивності роботи.

Але не тільки треба буде поширити саму касу за новим проектом, але й поширити відповідні місця, де стоятимуть такі каси з подвійними літерами — реалі або „кошан“. А при скупченості прямінок наших друкарень — цого зробити ніяк не можливо. Будувати ж нові друкарні у великих кількості ми зможемо лише через деякий час.

Та й саму касу доведеться складачам перечувати, бо нова система занадто складана.

У проекті т. Фельдмана висутна літера „ы“ та „ы“ — загальні й строчки, які же з ними бути?

Сама ж система подвійних літер — дуже цікава. Її слід вивчити найуважніше. Можливо, що при деяких змінах, які виникають в процесі дослідження, вона виявиться в більш певні та конкретні форми.

Мартиш

ПО НАШИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Як живемо

(Друкарня „Український Робітник“—Харків)

З ранку вже шум, як у вулики. А ось збоку азгу по два, по три чоловіка, перевидаючи один одного, обговорюють справи підприємства. Є прихильники, є противники. Стадіон поміж ними.

І через тиждень за останні роки друкарня поширилася, через те, що реагування мас стало активішим, і це, може бýt, без переваги блочного. А потогоди є про що, бо тут і досягнення, тут і хліб.

Кспецькі лише те, що ось в цьому сміло говорять, доказують, що пішли на зброях—чому-тобо мовчат, або зовсім не відповідають.

В останній рік характеровою рисою для друкарні є—наведення порядку. Попириючиючи (з 40 чоловік) в більші межах величину господарчу одиницю, яку обслуговує зараз 160 чоловік, друкарня, її своїм обладнанням, і тіснотою в ній, зовсім не відповідає своєму позиціонуванню. Треба було поширити приміщення, переобладнати. Це, нарешті, зроблено з великими дося-

гненнями, поширені складальний цех за рапунок привнесення чужого складу, де й було сконцентровано всіх виробників. В свою чергу, це викликало необхідність реорганізації процесів виробництва. Й в другому напрямкові також переведено велику роботу.

Нинікою міроприємства, наприклад: концентрація, розбору, зміна старих стіола на нові—нумеровані, післябін скриньки для складання таблиць, спеціальні кути для чужих шифрів і матеріальні скриньки для зберігання паперу, вимоща шпон з разбору тощо, доситьно спространені процеси набору й більше заповнення робочого дня. Правда, що виконано пропозиції ниробічної наради про видачу кас для складачам та пр. то, що каси були по своїх місцях, і через це часто густо спостерігається марна трата часу.

Збитковість роботи підприємства викликала заведення пашпартової системи, щоб

уточнювати замовлення, але ця система, на жаль, себе не виправдала й тому ставиться питання про її спрострення та уточнення.

Кепсько в нас є дисципліна. Є програми, ось чому з 1-го жовтня переходимо на табель. Добре, що регулярно перевіряється розподіл орігіналів та „шпеків“ по всіх цехах. Проведено роботу що до охорони праці зроблено елітній білі машини в друкарському та палітурному цехах, придано нові хлати.

Завком в своїй роботі має досягнення ххіб. Зовсім слаба, наприклад, в нас культорбота. За все літо лише один раз організовано гулянку за місто, не було жодної бєсіди, що до санітарно-гігієнічного питання. Вся культорбота тільки й позлигала в передплаті різної літератури, відштовхуванні одного вітазу по підшефників в установці гучномовія в червоному кутку. Досі не виконано пункт договору про навчання учнів теорії.

Треба під加以ти!

Rapoport

Знущання по Кобеляцькому

В Кобеляках Полтавської округи існує ю досі невідома друкарня, і якій колись було 13 чоловік, а зараз 4. З 1923 року цю друкарню очідує громадянин Колесник, нахахто якого та знущання з робітників—безземелі. У 1923 році до Кобеляків піхвалив представник спілки, що скласти кохумову. Довгі бівся, і нарешті, за допомогою відділу праці умову склали. Здавалось, що після цього вже не буде непорозумів. На практиці же вийшло навпаки, бо орендар розірвав кохумову, коли робітникам передрукували її та хотіли поїти на спілку.

За такий ганебний вчинок Колесника було підтягнуто до відповідальності. Волничак також, було складено акта за анти-сайтлерський стан друкарні, але в Колесника в третіх „руках“ де треба, що визволила його.

Трохи згодом спілка зауважила віділів місцевої промисловості, що циму громадянину в оренді друкарні не здавати, але він цього не злікався й зумів зробити по-своїму.

Підлогу в машинному відділі черкаської друкарні будутьється вже 3-й рік. Будутьється вона, звичайно, на папері і тому збільшилася захворюваність робітників на ревматизм. В цьому немає нічого дивного, бо в центральному підлоги дме холодом, вогікістю, особливо, коли починаються холодні дні та цілу зиму. Завком все літо благав адміністрацію, що нійшиде зробити нову підлогу. Заводуправління має час і тому йому поспішати нікуди, навпаки, воно доводило, що ось-ось буде добудовано приміщення друкарні, де відштовхуватиме нове машинне відділення. А зараз, каже вони, виділити на вітер 1200—1500 карб.—не раціонально. Краще вже тоді „як-не будь“ обійтися зими, придбавши вадочки.

До характеристики цього приватника треба залишити, що він кохумові не виникнує: зарплату втратимо по 2-3 місяці, порушує закони про охорону праці то-що, коли його викликали до спілки, та обіцяв порушено не прислухатися, хоч, побажав до лому почав зупинювати роботу.

У квітні 1927 року робітники друкарні скажалися: до спілки на невільність варзілися. Спілка на цей раз не повірила словам Колесника й відійшла від ниропіївської розвідки. Було бы помікаво гадати, що це доломогоє, бо зарплатні вій після цього її не виплачувавають звичаєно її тому справу було передано до суду. Суд, звіайніо, став на бік спілки.

Коли другого року представник спілки вийшов до Кобеляків, що переклести кохумову, то виявилось, що робітники не одержували зарплатні 4—5 місяців, при чому кожому робітникові орендар вине по 200—250 карб. Не можна сказати, що Колесник не виконав зовсім попередньо поставлені суду, бо він таки видавав зарплатні по... 2—3 карб. на „тигот“. Але

цього, як всім відомо, на харчі не хватало, і тому колодогір на цей раз вже не складається, а подано до суду. Одначисно спілка просила Райвиконком скусувати довгів'я а орендарем, що робітники самі організувались в артабі.

РВК звернувся також до суду, оскільки Колесник не сплачував орендні плати, порушував договір, розтигав та продавав майно друкарні. Нарешті, народу договір скусував.

Але Колесник—людина вперта і так швидко не здається: пішла справа в 21-го липня ц.р. мандрувати по касадів.

Що писав він, з ким говорив—ми не знаємо, але окружд нещодавно ухвалив чомусь то скусувати постанову Кобеляцького суду і передати П на розгляд народу ішого подію.

Як цю справу роз'яє новий суд—ще не відомо, але сподіваємося, що радицький суд повинен, нарешті, поставить Колесникова на свою місце та найти йому куточок по-за межами Кобеляків за знущання над робітниками.

B. В-кій

Наше життя-буття

Що правда, робітники та завком стояли на іншій точці зору: коли там буде те добудування—не знаємо, а здоров'я робітників дорожче за гроти.

Отже, під натиском поширеного насаждання зовсім, адміністрація нещодавно нотигодникою почата будування нової підлоги. Чи буде її дроблено до зими—що поки відомо.

Крім „славетної“ підлоги у нас багато блочків, точиться навколо пругузі, які, разом зі всіма громадськими нагруженнями, становлять щось більше 8 % всього робочого часу. Відсоток може і ниревінський, але помітно, що він збільшується в той місяць, що має 31 день.

Між іншим, всіх обурив такий випадок: під час святкування євреями судного дня⁴

на роботу не вийшло 9 палітурників, через що цих майже не став. Що правда робіт цих 9-ти осіб не було двох старіх, робітників по 50, але, на жаль, разом з ними підкорялися реалітіним забобонам її останні 7 чоловіків років по 26—30. Іх „апостольський“ настір був такий великий, що вони наїхали переманути до синагоги й одногоду глауко-імто.

Завком ухвалив боротися в дальнішому за такими самовільними прогулами.

В галузі районалізації—відремонтовано машини, спеціально підібрано резалі та каси з повинними комплектами нових щіфтів різних кеглів. Запобігнемо спілки.

N. Туроцький

„ПУЖАТЕЛЬ“

Уже в тысячу первый раз, кажется, говорилось и писалось о том, что недоброкачественные оригиналы сильно уменьшают производительность труда наборщиков, а, следовательно, и их заработок.

Поэтому нет ничего удивительного в том, что рабочие Сталинской типографии отказались набирать статью тов. Беляева для редакции „Молодого рабочего“. Статья была преданной, написана очень неразборчиво и крайне небрежно.

Потребовали переписать заново.

В это время в наборной появляется „сам“ Беляев и, не посмотрев даже на рабочих, подошел к телефону.

— Дзинь-дзинь! Дайте немедленно ГПУ! Требует Беляев.

Другой сотрудник редакции, некто Гурбаник, со свойственным ему высокомерием, воскликнула в нашу сторону:

— Ага! Будете знать, как отказываться от украинского оригинала?

Рабочий, очевидно, испугался и взял у старшего ордигрина.

Стоявший рядом товарищ видел всю эту историю и возмущалась „методами“ работы тов. Беляева и предложил обратиться в прокуроров.

— Я знаю, союз вас всегда защищает, бывш. ответ.

— Тогда можно пожаловаться, ведь, ходорогану?

Ответа не последовало.

Рабочие типографии страшно возмутились таким поступком. Если от них требуется поднять производительности труда, что, безусловно, целиком и законно, то они, в свою очередь, вправе наставлять на доброкачественном ориентире.

Статья тов. Беляева была все же набрана, но сколько лишился времени и энергии рабочий затратил на это, не будешь ничем компенсирован.

Запугиваниям далеко не уедет. Это самый пошлый, самый скверный вид работы.

Сталинскому союзу и секции работников печати нужно принять меры, чтобы Беляева отучить от его скверных и грубых привычек.

Л. Лин

Первый... с конца

Заводоуправление Киевской 6-й гостиноградии решительно заработало на... безработных. Для этого оно не хотело выплачивать выходного пособия временным рабочим, находившимися в типографии около 4-х месяцев, несмотря на то, что по колдоговору временная работа определяется в 2 месяца.

Конечно, вымешала окропка союза, конечно, вопрос был разрешен и, конечно, рабочие получили компенсацию.

Но заводоуправление не осталось в долгу. Чтобы обеспечить себя на будущее, оно у оставшихся временных рабочих отбирал подпись от отказа от выходного пособия.

До чего только доходит умная администрация!

Конечно, подпись от всех рабочих получилась не удалась, но у части — они все же отобрали.

Завком же затянулся ватой уши и об этом ничего не знает. Быть может и знать не хочет.

Изумительная чуткость! Не правда ли?

Демократия мы тоже похваляемся

моком.

На днях в завкоме разбирался вопрос об оскорблении заведующего разборным отделением тов. Пальченко — двух рабочих. Была принятия резолюции. Но в ней ни слова об антисемитизме Пальченко. Лежит так протокол на столе завкома восьмь дней, его читает значительная часть рабочих. А вот на десятый день на завкомовской

доске появляется этот самый протокол, но с иной резолюцией.

Рабочие удивляются: как мог измениться протокол без соответствующего постановления, хотя бы того же завкома?

Демократия во всем!

На предприятии работают два наборщика-евреи: т. т. Семигородецкий и Ааскаль. Они успешно прошли курс обучения на линотипе. Это не мешает частям рабочим их гнать, чтобы отбить охоту работать на машинах, которые на днях имают прибыль.

Вопрос становится еще более интересным, если добавить, что в трапеце принимает участие член завкома, представитель в РПК, тов. Т-ский.

Сам завком пока спит. Очевидно, ждет пока его „проснется“.

В течение многих месяцев — работники, контролеры терпят издевательства и оскорблений от своего бухгалтера, ведущего себя хуже фельдфебеля старой армии. Долго счетоводы и контролщики не решались обратиться в завком. Но до чего не доведет издевательство!

Обратились.

Ну, а, завком все разбирает, тянет не-делами. Делу, пока что, еще конца и края не видно.

В общем, как видите, завком „чутко и внимательен“.

Если бы устроить конкурс на лучший завком, то наш, безусловно, был бы первым... с конца.

Гроза

БЕСХОЗЯЙСТВЕННАЯ ЭЛЕКТРИФИКАЦИЯ

Три дня продолжалось собрание в Харьковской типографии „Украинский Рабочий“. Обсуждали и говорили много и, кардинально, как будто говорившие, все обвиняли. Ни одно из защитников! Обвиняли администрацию в бесхозяйственности, бесконтрольности, говорили о том, что бухгалтерия не на своем месте, что завком не прославил, и еще много чего говорили.

И история этого дела несложная. Нужно было провести в типографии световую проводку. В связи с этим, в январе с. г. заводоуправление типографии заключило договор с частником, не устраивая никаких соревнований. С бственной рукой заяв. тов. Помазанников, на договор была наложена резолюция: „Считать смету ориентировочной. Проверять цены закупаемых материалов, сравнивая их с ГЭТовскими ценами“.

Одновременно с этим, договор предупреждал выдачу денег подрядчику т. Заринскому до приемки работы в целом. Одновременно он активно участвовал в стендгазете „Печатник“.

Многим не нравилось, что т. Туровский вскрывает язвы. На него сердились, грязили и, наконец, кто-то во время обеда изрезал ножом его новое пальто.

сумме 50%, остальную половину — только после приемки.

Но одно дело, как видно, писать ре-золюции и составлять договоры, а другое — их выполнять. Как выяснилось сейчас, деньги закупаемых материалов не проверялись, деньги были выданы почти сплошь до приемки и в итоге: производенная работа — электростанция не приемлена и по договору не платится, а по договору с тем же комиссии по проверке работы — имеется по-размере около 1000 рублей.

Нужно к этому прибавить, что неоднократно рабочие говорили о нелегитимности производимой работы и в течение долгого времени эти разговоры оставались „затвором, вспыхнувшим в пустыне“.

Общее собрание рабочих, отметив наличие всех вышеуказанных моментов, предложило передать дело для окончательного расследования в судебные инстанции, РПК и КК.

Кому то попадет!

Ш. Р.

Грязная месть

(Черкассы)

С первого номера „Друкар“ на наборщик, т. Туровский, стал писать о недостатках в нашей типографии, о халатности и грубости рабочих.

Одновременно он активно участвовал в стендгазете „Печатник“.

Многим не нравилось, что т. Туровский вскрывает язвы. На него сердились, грязили и, наконец, кто-то во время обеда изрезал ножом его новое пальто.

Пальто висело в общем шкафу. Конечно, большинство рабочих возмущены этой грязной местью. Но пальто испорчено.

По-моему, администрация все же ответственна за порчу вещи в помещении типографии и должна компенсировать убыток т. Туровскому.

Р. Р.

Невиконаний договір

З метою країнного обслуговування культурних потреб національних меншин України. Всеукраїнська філія Центртвіда 2 роки тому склали план видавництва і пакрессала першого ж року видати більше ніж тисячу друкованих аркушів шістьма мовами. Видавниця робота закінчала. Але з перших днів Центртвіда спіткіла ціла низка труднощів. Найбільшою з них було та, що жодна друкарня у Харкові не могла виконати роботу по Центртвіду через відсутність достатньої кількості й сорту шрифтів місцевими міністерствами.

Зрозуміло, що з цих причин Центртвід примушений був друкувати свої книжки по всьому СРСР. Це значно здорожувало продукцію Центртвіда при неодмінному погрішенні якості книжок, бо книжки друкуються фактично без будь-якого додатку з боку видавництва. Крім того, книжки виходили з друку з величезним запізненням.

Оскільки, що з цих причин Центртвід, розробляючи план на 1927/28 рік, поставив собі за завдання на всяку ціну концентрувати видання своїх книжок у Харкові. Маючи понад 12 мільйонів знаків складу на місці, близько 25–28 міл. відбитків на рік, Центртвід мав би можливість налагодити друкорюю на 80–90 місці, більш як на 100%.

Але від початку погодився з доводами спілки та Комітету в справах регулювання поліграфічної промисловості та відомився від організації своєї власної друкарні. Одночасно, як за активною участю Комітету в справах регулювання Поліграфічної промисловості, розпочав переговори з харківськими друкарнями («Харків-Друк» та «Чернігів-Друк»), в справі організації при один з друкарень спеціального цеху, що його Центртвід зобов'язався налагодити роботу на 100%.

Беручи на увагу, що в 1-й друкарні «Харків-Друк» все рівно друкувалося деякі видання Центртвіда, а також і те, що умови, запропоновані адміністрацією цієї друкарні—Центртвідом вважав за більш-менш за себе добрими, договора між цими двома організаціями було складено 10-го січня 1928 року. Договора склали, але адміністрація друкарії не вважала й не вважала й не вважала на його.

Усім відомо, що в Харкові немає й не було досить шрифтів для роботи по Центртвіду. За вимогою друкарні, Центртвід (за договором) згодив видати й видав 20.000 карбованців авансу на рахунок роботи на придбання потрібної кількості шрифтів усіма мовами, а також і матріц лінотипів, щоб можна було

перейти з ручного складання—на машинний. Друкарня, за договором, узяла на себе ще низку інших зобов'язань, а саме випускати не менш як 30 друкарських аркушів на місці; в разі потреби дати свій напір; видавати спеціального інструктора по роботах Центртвіда; випускати вчасно й акуратно роботи Центртвіда й т. ін.

Але друкарня жодного пункту договору не виконувала й не виконує і весь час гальмує роботу, щоб зірвати договір. Дістались 20.000 карб. авансу на придбання шрифтів та матріц, друкарня лише після великого шкандалу виписала шрифті на 8.000 карб., а на матріці напір заявки не подала. Зрозуміло, що таке становище утворило несправедливі умови роботи. Через те, що друкарня зазнала відсутності шрифтів не мала змоги виконати обумовленого в договорі мінімуму замовлення 30 друк. арк. на місці. Центртвід настоював на тому, щоб друкарня акцептувала додаткові шрифті, але адміністрація друкарні, виграніши не за визначенним суми, що ІІ Центртвід видав, категорично відмовилася виписати додаткові шрифті.

Така поведінка адміністрації друкарні поставила Центртвіда перед загрозою зупинки реалізації плана видавництва. Центртвід примушений був винести свою роботу до інших міст, перекидати папір з Харкова, що спричинило видавництву великі збитки. Друкарня, при наявності роботи, не могла дати роботу безробітним. Навіть більше, вони мусили звільнити кілька робітників, но не вистачало шрифтів для складання, і зрештою, вільпувалися взаємовідношенням між Центртвідом та друкарнію настільки, що в цю справу не раз доводилося вітрачувати прореєні та партійні органи. Лише під впливом хвилюного настірку 19/ЧЦУ ч. р. друкарня дала замовлення на додаткові шрифти й матріці.. Коли ж вони будуть?

В новому бюджетному році, перед поширенням видавництвом діяльності Центртвіда, слід було з усім організаціям, яким досяг інтерес виробництва, а в першу чергу—виробничій комісії фабламбом 1-го друкарні «Харків-Друк», бувши. Комісії зважаючи на те, що вже відсутні в цій друкарні, обговорити питання про інтернаціональний цех, аби вже в цьому році обслугувати Центртвід на 100%. Цього вимагавали інтереси саміх друкарні «Харків-Друк» та й усіх друкарської промисловості М. Харкова, так само, як і Центртвід, як одного з найважливіших органів партії в царині переведення ленінської національної політики.

Ф. Кенін

Путання в работе

и откладяется. Так рабочие и не знают: существует ли норма выработки?

Не лучше наши дела и с кассой взаимопомощи. Тут долгов не обещается. Умудряются дождаться по целому году. Постановление о передаче ряда товарищей за суд—до сих пор на бумаге.

Что же судиться-то со „своими“? Тем более, что ряд членов заявком не отстают от своей „массы“.

Достижения и недочеты

(3-я типография треста „Киев-Печать“)

В связи с полной нагрузкой Могилев-Подольской типографии, производственное совещание постановило перейти на сдельщину.

Перешли.

Нормы остались старыми. В отношении перепечатного цеха было решено установить нормы по указанию ОСПС. Наконец, ОСПС свои указания дало. РКК несколько раз заседал и тоже выносил свои предложения, но пока дело только коверкается

Наша типография, сконцентрированная из мелких скропечатен, благодаря слабому хозяйственничеству, в свое время, стояла уже перед зампрограммой.

Но с приходом нового заво-видавницества, она, хоть и медленно, но стала окживать. На сегодняшний день имеем достижения и в части штата, и подбора машин, и инвентаря. Не упущены моменты рационализации. Себестоимость снижена на 15,29%, и в этом отношении наша типография по тресту стоит на первом месте.

За последние 8 месяцев имеем чистой прибыли 11000 руб. Промышленный налог 14,6% при использовании рабочей силы на 109,2%. По установленной трестом смете—мы за 1-е полугодие в экономии 2,32%.

Но наряду с достижениями, мы имеем и свои, местные недочеты.

Например, сколько ни говорилось и ни писалось о систематичном отрыве наших разборщиков на ремонто, на правку авторских, — наш пом. зав. он же технорук, внимания стоял важному

вопросу не уделяет. Нужны штации. После долгих трудов и обсуждений их приносят по чайной ложечке. Есть 2 пункта, но не хватает 3-х пунктов, или наоборот. Полукруглых нет в достаточном количестве и наборщики порой бегают, как шакалы, в поиске полукруглов. Шланг также нет. Набор на шланпе идет без них, а потом тряпится пара дней для разбивки мелкими штанами, ибо крупных мало. Такая экономия ведет не к ущербению, а к ворованию набора. Все постановления комиссии об охране труда и производственной комиссии—заводоуправлении выполняет под наложением.

Этот неверный взгляд следует изжить. Производственная дисциплина своєвременно бывала нарушена, но на сегодняшний день она здоровна: „сороковка“ на нашем предприятии потеряла свою базу. В общем—достижения у нас есть, их следует закрепить, и недостатков нужно избежать: экономить разумно и где следует, не гнаться за временным эффектом. Следует укрепить твердый штат разборщиков, не отрывая их от прямой и непосредственной обязанности.

А. Барашпольский

На культурній ділянці

Виставка стінгазет друкарів

Ось вона, нарешті, Всеукраїнська виставка стінгазет!

Отгадати її цілком — не вистачить часу, бо газет до виставки подано чимало.

Насамперед вас враже різноманітність. Тут всі кольори, починаючи з густого чорного й кінчуючи якимсь-то світло-зеленим, або салатовим. Є й добре по якості газети, й, наприклад, такі, що навіть соромно подумати, що їх робили друкарі — люди зналими і з першкою й в тені.

Проте якість газет значно поганіше.

Переважну їх більшість досі не українською. Іноді шукаєш хоч рядка українського, але даремно. Де-не-де зустрінеш статтю українською мовою, та ѹ т є зокругу, де значна кількість населення — українці.

Досі, на жаль, не виживли довгих передових. Як подивившися на іншу, та як будино робиться від довгих „кобас“.

Де які товариші прямо на „одкуп“ вялять свою стінгазету як „дуготу“ в одному числі по дві — три статті. Хоч більші ріжимими п'єсодінами, а тож і на. Такої системи роботи треба запобігти наспіт. І другим треба місце дати!

З зовнішнього боку газет покращали. Є влучні оформлення, влучні ріжрафібні малюнки тощо, але досі багато стінгазет робиться недбаліво, мається під швидку руку, — аби збити.

Зате вже зараз часто-густо кидаються на очі відповіді господарів по замітках, іноді сухі, аби од'язватися, а іноді такі, що по них видно, як господарник

з задоволенням бере до уваги пропозицію стінкору або редакції.

Самокритиці відносяно багаткоуваги, але не всіди вона набула потрібної здо-

нечесливі — порівнюючи з загальним розміром газети. По змісту „Поліграфіст“ детально висвітлює позитивні й негативні боки підприємства, побуту працівників та роботи професійних і громадських організацій. Політичні завдання свогоцінного для видавництва досить популярно й, нарешті, стінгазета українізована на 50%. Форма італічники дає змогу частіше подані редакції замітки й тому чи totipal'na має свіжий матеріал.

Зміст матеріалу „Красної Верстатки“ дуже ріжоманітний. Вона широ відгукується на добре проводити кампанії, художньо оброблюючи матеріал. Розмір газети приблизно вдвічі більший за звичайну стінгазету, а загальний її вигляд — добрий.

Краєю після цих двох газет треба вважати „Виколотку“ — орган харківської друкарії „Червоний Друк“, також зроблену погано.

Комісія виставки одночасно звернула увагу ВУК'у на те, що в стінгазеті харківської друкарії вміщено вірш з нагоди передачі синагоги під клуб. Вірш, хоч і претендує на „блаже і культуру“, але по суті є антиєврейський. Взагалі харківська стінгазета погана та й дуже. Варту було б редакції та групімоку придивитися до неї крає.

Остаточно вирішення по справах виставки — Всеукраїнська конференція показала на ВУК з тим, щоб наслідів з цього було оголошено в „Друкарі“ найближчим часом.

Марко

„Голос свинця“

всі наші болнички, викорюючи трухляві нечесливі на всіх ділянках роботи.

Кожен номер газети — 12—17 діпосів, а значить і 12—17 авторів йх, бо редакція не містила в одному номері де-кількох діпосів одного й того ж робокоря. Масовість — єбо основою авансованої редакції! — під час випуску комінного чергового numeru.

Правда, відтак ця масовість зменшилася, бо багато активних робокорів перебуло в відпустці. Та починаючи з осені, дописувачі знов з'явились, а газета, що виходила протягом трьох місяців не цілком розгорнувшись, перетворилася на італічну й почала виходити фактично щоденно.

Це ж збільшуве бажання писати до газети, бо наступного дня вже робокор побачить свого діпосіва відреміни.

І як ж практичні наслідки від існування „Голоса свинця“ за останній рік?

З основним насамперед слід вважати — скорочення адміністративно-господарських видатків, про нові, живі форми культурної роботи — ось про що в основному писали робокори до „Голосу свинця“. Кожен наділк від виробництв, коміні, хоч-би й дрибниця, що перешкоджає попільшувати виробництва наділк — все це відбівалося на сторінках стінгазети. Вона нещадно карталя

вчесливий випуск окружної газети „Правда Прилуцької“: між редакцією та друкарією не було договору про друкування газети. Про це буде вимісено замітку та карикатуру, що вписані на ці дві установи й за часу друкарів більші звичулі уважають на вчинки друкування газети.

Не раз картав „голос свинця“, комісії, що їх видавала групком, за їх сонливість; адміністрацію друкарії за те, що вона не електрифікувала ліфт, а доводила піднімати його руками. Вказувала газета на нові форми культурної роботи, які краще організували відповідник валту та взагалі про літні форми профроботи. І дійсно не було „своїх“ і „чужих“. Треба було „покрити“ адміністрацію, — крила, потрібно „крити“ групком, — крила. Не обміннала кулько-місцем — цікавої найближчого свого хайні.

Коже місце роботи „Голосу свинця“ — це виконання своїх стінгазет. Тут дійсно не початий край. А тепер для цього умови сприятливі й на цю діяльність: роботи треба налагити. Але слід сподіватися, що наша стінгазета в цьому матиме такі ж успіхи, як і в іншій роботі.

С. Діденко

Екскурсія до паперової фабрики

(Шепетівщина)

Ще з вечора кулькомісія наказала зібратись всім екскурсантам під на першу коло будинку друкарії.

Збрі тягнувся. Түрбувалися, щоб хоч не спільнитися до потягу. Часу занепокоїло дуже мало, а надія тільки на власні ноги, бо розмір кулітфонду—візників брати не дозволяє.

Весь 26 лютого. Пішли.

Ось потяг, і через де-який час вже Ідемо.

Ст. Хролів. Іде півгодини й семафор, наче піднесенний рукою, запрошує до станції Полоніє.

Ноччуюмо в Полонію.

Ранок обмінівамо досить послужливик візників і навпросте, городами—до міста.

Спека.

По дорозі добре викупалися. У Шепетівці й ноги ніде вмочити. Від Полонію до Поніків шість верст в невеличким каміні. Ідемо на півводах. Але на півдорозі зливом: кінчиться бруктужом колеса в піску, посторонки налагяються.

По обидва боки дороги розкидано хутори. Близько один від одного невеличкі гайки—рештки величкого соснового лісу. По-наш шляхом походини дерев.

Розкидані хатки від міста тягнуться ввесь час. Ніж не розбереш де до Полонії кінчиться, де починаються Понікі.

Під'їжджаємо до фабричного посольку. Заметушими на возах, обтуршуючи підлогу.

Знову брук. Понікі—посьлок справляє враження невеличкого міста з крамницями, «автомобільними шинами», буфетами, «заливами» та «садовинами» циркульників.

Екскурсанти часті гості в Понікіах: за літо фабрику відвідують їх тисячі.

Фабрика на горбочкові по той бік уже знайомої річки. З-за муру видно величі фабричні будівлі, недалеко, коло річки, на березі—школа ФЗУ.

Поки наші кулькомісії клопотались за перепуск, призначили інструктора,—решта огладила посылок.

Колись то—рік на цьому місці густій сосновий ліс. Приправа до обіду боякі річку, я разом з гранітними скелями вилігдала у прориві води, пішавши свою красою. Тепер тут одна в найбільших паперових фабрик на Україні в 1500 робітниками. З колишнього лісу залишились над річкою великий робітничий „Першотравневий парк.“

Цей раз вимутительними фактами все возможних лебожей, насміяли над робітниками і т. п. явищами, совершенные под вчиненiem алкоголю, о которых нам приходится читати почти во всех газетах СССР колективом профзюзів, насчастних случаєв, растрат союзних і общественных дегіт—все це ложиться по-зоряному пятном на нашу союзную организацию. Колossalнейший ущерб, который приносит нашему пролетарскому хозяйству это зло, одновременно подрывает здоровье и вносиа рабочим в сем'ї, где алкоголь имеет свои жертвы, не может быть терпимо в нашій рабочій среді. Участие в индустріалізації страны, к которому привлекает советское правительство рабочий клас, не даст таких блестящих результатов, если ми своєвременно не поведем решительной борьбы с алкогольизмом, путем отримання в художественных постановках вреда и отвратительных сторонах пьянства, устройством показательных судов, поста-

У призначений час—усі біла фабричних воріт. Чекаємо інструктора. Одна за однією тягнуться півводи з соломою, вонуничками, осиковими дровами. Це сировина паперового виробництва.

— Будь ласка, каже інструктор, почнемо з соломи.

Ходимо, оглядаемо, розвітуємо. Ходимо мало не 2 години в половиною.

Коли б усе пірофіцтво переказати куло, вийшло б так: у першому будинку різуть солому на січку, а в останньому—закупують готовісвікі конверти, аштики, різно-полініваний папер.

Це коли куло. Але, коли розказувати на сівость, то краще не починати: ходимо поспішуючи таї та біль трохи годин згялані.

З соломою, вонуничками, осикою тут однаково панюються. Різуть, віддають сміття, порок. Потім варят. Та як варят! Не візьмаш, що стасло в соломою. Коли солома набирається доброго гарпу в величезних казанах, елеватор подіє її до другої кіннати, де це раз відбирається всяка непотріб. Далі відправляють величкими хлорами, і кавіті жовті соломи стають білми, наче великі кілти смігу в одаду.

Без перерви гуркіт машин, без перерви тягнуться біла, бовиниста маса-матерія до останньої кіннати. Сіда валиків тягне широкіні сукни, а на них тонесення півніків вогнів паперу.

Розговарюючи хлоци, поспішалися запитання. Робітники метушаться, і не відкладаючи від роботи, очікують відповідей.

Гудок. Загирає двері відкривачкою в тому припиняють роботу о другій годині. Залишають фабричні будинки.

Виробничо, гарячі ставлення робітників—справило на всіх надзвичайно добре враження. На подію[†] ще разоми про конверт-шашину, що недавно привезли з Німеччини.

Секунда, або дві, —таки 28000. Як я з ними справляється машина! Ні, це така складна штука, що й не перекажеш, краще поїхати та побачити на власні очі.

— Дякуєм. Коли будете в м. Шепетівці, будь ласка завідьте до друкарії, оглянте наше невеличке підприємство.

— Ми ж чимало споживавмо вашого виробу. Заходите!

M. Уласюк

новкою докладов на рабочих собрахнях, необхідно повести широку агітацію среди рабочих против алкоголю.

Следует вербовать в общество борьбы с алкоголизмом рабочих на каждого предприятия, привлекая к этой работе само общество.

Наряду с культурно-просветительными мероприятиями, нужно также ставить вопрос о прекращении продажи спиртных напитков в дни поющих, и праздничные дни, а также принимать меры к закрытию пивных в рабочих районах и территориях предприятий, побуждаясь организацией культурных учреждений² в занимаемых пивными помещениях.

ЦК считает, что вопрос борьбы с алкоголизмом является актуальным и превзоймально серйозным, поэтому, предлагаю вашему вниманию вышеупомянутые мероприятия, ЦК убежден, что ваша энергия и инициатива в значительной мере расширят и дополнят их, тем самым нам удастся победить еще одного внутреннего врага, подрывающего наш пролетарское хозяйство и вносящее раздор в рабочую семью.

(Из письма ЦК ПСРПП)

Фруктовая „культработа“

У нас в Артемовске существует такой вид работы—садовіт. Имеем, значит, сад фруктовий. Растут в нем груши, яблони. Как у людей—при садікі есть нічной і днівной сторожа, одни из них садікі. Персонал как будто-бы подходити, но... фруктов нет. Исчезают. Днівной сторожі—бывший хозяин сада, и поговорили, что таїші он фрукты домой ящицами. Представитель же ФЗК получает фрукты кучечками. Зато рабочие совсем не пробуют плодов общественного сада, чтобы укрыть сбити с деревя пару груш. Это все, конечно, в летнее время.

Вот это почти все, что можно сказать о культработе сада, так как ни разъяснений других, ни работы—нет. Есть домною, в незначительном, никого неудовлетворяющим, количестве, тоже самое и с крокетом. В читальне газеты старые. Имеются обложки

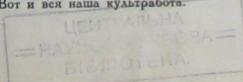
всех журналов, кроме „Печатника“ и „Друкаря“. Иногда к нам заглядывает и „Крокоділ“, и еще реже „Огонек“, так что в часті духовній підтримки—візбор небольшой. Правда, в садікі есть буфет, конечно, с пивом. Можно пивка и в кредит попить. Словом, для півцючого человека полное удовольствие, но рабочие слабо посещают сад, а все норовят зайти в сад другого союза. Там, говорят, лучше.

Зато в плане культуры комиссии, хоть отбавай. Иногда—подумашь: вот если-бы все их выполнить, наверно недалеко принало бы шагать до социализма.

Бываю концерти: из радио-станции, или проезжая певица споет что-нибудь очереде с фокетротом настроением. С кинено—не повезло.

Вот и вся наша культработка.

Новичек

НАШЕ ТВОРЧЕСТВО

В. Ланский

Руки уставали заряжать винтовки.
Захлебываясь, кашацами пулевые, обсыпая синевами дождем базарную площадь и улицы, где притищались вс-эры и офицеры.
Они выжидали.

Все ровно большевистская кучка солдатских депутатов не уйдет: дом Совета окружена.

Раскин, председатель уездного Совета, знает что дела плохи. Их всего двадцать человек, а против — весь город, все меньшество и купечество.

Нужна помощь.
— Ребята, кто не боится смерти? Кто рискнет пробраться на станцию и позвать помощь из Пензы?

— Все...
— Нет, надо двоих. Один не пройдет, другому удастся.

Переоделись двое. Попрощались.
— Сначала вызовом помочь, а потом умрем, — говорят. Ждите завтра к вечеру. Держитесь.

И тьма поглотила две теми.
Третий день самый тяжелый. Патронов

Последний патрон

нет. Э-эрэм надо было покончить с Октябрьским. Пусты в Москве власть большевистская, а здесь они не отдают ее, какую то кукле солдатских депутатов. Да и в Москве не удержаться большевикам.

Дом Совета оцепленными. В окнах, в дверях и на балконах — пулевые. Штыки блескят кровавым отблеском вечернего солнца.

Офицеры, с чердаков соседних домов, метко выбивают элитриков Октября.

Пулевые замолчали — ленты пусты.

Стволы винтовок остались.

Конец.

Город наступал...

— Ну-ух! Октябрь погибнет? Нет!

Этого не будет!

Раскин закричал: сдаемся...

У него, в барабане пагана, один патрон.

Для себя.

А на станции Инсар, что даечинко от города, по прямому проводу в Пензу:

— Дайте Преглубозета.

— Есть.

— Кто? Кураев?

— Скорей отряд... Э-эрэм, офицерство, город...

И все. Провод выключили.

Дом Совета падал...

Всех дамских потешниц к Земской управе. Там съезд. Куда же, мещане, требовали «власти народу». Смерть защитникам Октября. Долой большевиков.

Раскин прокричал последнее слово.

— Я председатель уездного Совета... Меня избрали депутатом. А мы, жалкая кучка, хотим стрелять нас... делегатов батраков и рабочих. Что я скрываю?

И наступала и наступала ночь.

Ну, общая гладь все зла.
У двери стоял один из посланных на станцию. Раскин понял: отряд в городе...

— Ну — троекорнико! Я призываю сдать оружие!.. Иль... и повел рукой к выходу.

Двери распахнулись. Пулевые насмешливо смотрели в глаза сабрию. За стеклами окон блестели штыки.

Отряд рабочих послал во время.

Боговы овечки

В Черкассской типографии во время празднования премьеры оперы «Судный день» 9 рабочих перепаленного уха на рабочих.

На работу не являемся,
Хоть работать нам не лень,
В синагогу отправляемся —
Прославлять там «судный день».

Бога мы рабы смиренные.
Нас лишили девять человек.
И года революционные —
Не затронут нас во век.

От культуры отрекаемся,
(Устремления в ней нет),
Откровено вам признаемся —
Чужд для нас культурный свет.

Что прогулы — расточительность.
Говорили нам не раз...
Что ж, производительность,
Подымают путь без нас.

Перепутали

Касса взимают плату Бердичевской седни раб, певицы отмачиваются с своей долголетностью. Работа-ничуда не поддается, но признаны ее здравоохранительной.

— Вот крылья, так крылья! Ажно испотела.
— Р-страгата?
— Нет. Растрачивать вечего.
— Переизбрани?
— Тоже нет. Даже наоборот.
— А линия?
— Линию считают правильной.
— Ну, тогда перепутали резолюции.

Смердящее „кадило“ в херсонской стенгазете

— Звернут узагу ВУК'я, Херсонского групкому, та ядеркоти стигниса херсонской друкавы на неспончунтом та виджети антисемитскими вірш, вищченій в місці, стигнис. Вірш підписані автенти. «Кадило».

(З постуни виставковому спін-зает на 2-й Всеукраїнській конференції друкарів).

Из Херсона, стендгазета
Так, невзрачная на вид,
Но, в газете стих поэта,—
Вот о чем он говорит:

Эй, вы, малые евреи,
Мойше, Хайм, ай вей мир,
Синагогу, виш, забрали,—
Клуб устроили и тир.

Так и дальше в этом роде
Кодя прочтеть, ажно тошнит.
Но в Херсоне, видно, в моде —
Сей поэт-антисемит.

Все в нем черной сотней дышет,
От начала до конца.
Редколлегия не смыслит —
Смрадный запах молодца.

Не мешало бы группному —
Стендгазету просмотреть,
А поэтика такого —
По заслугам сильно взгреть,

Комборьбезовская идиллия

Херсонская типография «Комборьбезовская» настолько загрязнена, что стоит лишь дотронуться до какого либо предмета или материи, как же, как на наших руках, сейчас же обнаруживается пласти голема пунктов на б.

Поль синики и пиль бумаги, —
Словно паде тень.

Вот нужна, брат, где отважа —
Проработать день.

Гряде кроум, куда не глянешь, —
Квадратом на пять,
На реаках, под реаком,
Всюду грязь видать.

Горы сини, тьма разборзы,
Шлюпай не найдешь,
Проиступя же к набору —
Жизнь всю прохламишь.

Ищешь транку и верстательку,
Ходишь, как шалый,
Ох, уж здешние порядки...
Ну, хоть волком вой!

Если надо набрать строку —
Типуальном ширфтом,
Потом смочив всю сорочку —
Ширфт ища кротом.

Вот такие-то порядки
Завел «Комборьбез»
Восемь тысяч, без олядки, —
Наберешь, в обрез.

Юридическая Страница

Новые правила о трудовых конфликтах

С 1/XII с. г. начнет применяться закон Центрального Исполнительного Комитета и Совета народных комиссаров СССР от 29-го августа 1928 года, устанавливающий новые правила о трудовых конфликтах.

Правила эти вводят ряд весьма существенных изменений в отношении разрешения трудовых споров расценочно-конфликтными комиссиями и трудовыми судами (Трудоссыми).

Особенно касаются эти изменения сроков (исковой давности), в течение которых рабочий и служащий должен заявить о конфликте или о своих требованиях к начальнику (к заводоуправлению).

Существующий порядок. По действовавшему порядку эти споры между администрацией и рабочими на почве применения наемного труда могли рассматриваться либо в привычном порядке—трудовым судом, либо в порядке примирительного разбирательства—расценочно-конфликтной комиссией.

Помимо любому из указанных конфликтов работник мог обратиться или в РКК, или, минуя РКК, непосредственно в труд суд. Лишь по кругу узких расценочных (тарифных) вопросов и по вопросам установления новых (на будущее время) условий труда (разряда и разрыва, установление и пересмотр норм, рационов и т. п.) спор подлежал рассмотрению только в РКК, а при отсутствии соглашения—в прокуратуру и третейском суде.

Между прочим, часто испытывалась затруднения в отношении дальнейшего направления конфликта в случае недостижения соглашения в РКК, именно—подлежал ли спор в дальнейшем рассмотрению в суде или в привычном третейском арбитраже? Эта неясность и затруднения порой без нужды создавали затяжку. Но кроме того, обход РКК, путем непосредственного заявления конфликта в суд, в ряде случаев не отвечал практической целесообразности. Правильное разрешение трудовых споров требует, как правило, близкого знания производственной обстановки, учета особенностей работы и условий возникновения конфликта. Между тем, многие из этих моментов при непосредственном разбирательстве ускользают от внимания суда, если конфликт предварительно не рассматривается в РКК.

Новый порядок. По закону от 29-го августа, обязательному рассмотрению в РКК подлежат не только, так называемые, расценочные вопросы, или, правильнее сказать, вопросы об установлении условий труда на будущее время (новые расценки, новые нормы и т. п.), но и большой круг, как принято говорить, исковых вопросов (т. е. конфликтов, вытекающих из условий труда, уже установленных законом, колlettивным или трудовым договором и правилами внутреннего распорядка).

Статья 12-я указанного закона, прописанностью, гласит: обязательному рассмотрению в РКК, как основной первичной инстанции, подлежат конфликты по вопросам: во 1-х, перевода на другую работу, сохранения заработка и выходного пособия в случае перевода; во 2-х, оплаты при недовыработке норм; в 3-х, оплаты простое; в 4-х, размера оплаты за время испытания; в 5-х, оплаты сверхурочных работ; в 6-х, оплаты при выполнении работ разной квалификации при замещении; в 7-х, оплаты за время отстранения от работы; в 8-х, размера привлекающейся работнику премии; в 9-х, выдаче денежной компенсации за непредоставленный отпуск; в 10-х, компенсации за использованный инструмент принадлежащий работнику; в 11-х, выдаче специодежды и спецпитания или компенсации за них; в 12-х, выплаты выходного пособия в том случае, когда работник вынужден по вине начальника прекратить работу; в 13-х, выплаты за порчу материалов приспособлений, изделий и оплате брака и в 14-х, увольнения, по непрeriодности и за неисполнение обязанностей.

Значение обязательного рассмотрения. Итак, если по какому либо из перечисленных вопросов, возникнет конфликт между работником и администрацией,—то этот конфликт должен быть обязательно передан на разрешение в РКК. Ни в какой другой орган, кроме РКК, обращаться с конфликтом, по означенным вопросам нельзя. В частности, суд и управы по закону, разбирать спор ни по одному из вышеуказанных вопросов прежде, чем этот вопрос будет рассмотрен в РКК. И лишь в том случае, если в РКК вопрос не получит разрешения,—т. е. если по конфликту не будет достигнуто соглашение,—дело подлежит передачи по вышеуказанным вопросам в трудовой суд,

по вопросам установления новых условий труда—в прокуратуру или третейский суд.

Направление конфликта по выбору. Новый закон, однако, не требует, чтобы абсолютно все конфликты подлежали обязательному рассмотрению в РКК. Из приведенного перечня вопросов мы видим, что вопрос под цифрой 14—об увольнении по непрeriодности или за неисполнение обязанностей—должен быть обязательно рассмотрен в РКК. Конфликт же об увольнении по неправильности или же об исполнении обязанностей—может быть обязательно рассмотрен в РКК, либо прямо в суд. Например, спор о неправильности увольнения по сокращению штатов, вследствие неуважительной причины; по поводу восстановления отстраненного от работы лица прекращения дела за отсутствие данных для привлечения к уголовной ответственности; увольнение с нарушением ст. 36, 37 КЗТ (увольнение вследствие отказа от неправильного перевода); увольнение без соблюдения ст. 160 КЗТ (увольнение членов СФЭМ и рабочей части РКК без предварительного согласования с СФЭМ). Конфликт по каждому из этих случаев может быть передан на усмотрение работника или в РКК, или заявлен непосредственно в суд. Такие, скажем, и конфликты по поводу племенных, коллективных, кооперированных, выходного пособия при увольнении без предупреждения, по радионормализации и т. п.—могут быть переданы по выбору: либо в РКК, либо в суд.

Сроки для РКК. Для подачи в РКК заявлений о конфликте закон устанавливает такие обязательные сроки:

- 1) по делам увольнения—14 дней со дня предъявления увольнениям распоряжения;
- 2) по вопросам оплаты за пропиленную сверхурочную работу—1 месяц со дня возникновения права требовать оплаты. Этим днем, по нашему, следует считать по полиграфо-редакционным день ближайшей к пропиленной сверхурочной работе выплаты заработной платы. Например, сверхурочная работа выплачивается в промежуток от 1 до 10 липневого месяца. Оплата нормально должна последовать в ближайшую получку за первый полумесец. При этом, скажем, 15 липня, же сверхурочная плата либо не выплачена. В течение месяца (в нашем примере) от 15 липня 17 должно быть подано заявление об оплате сверхурочных.

- 3) для требований по всем остальным вопросам (вычит, кроме увольнения и оплаты сверхурочных), установлены сроки в 3 месяца с момента возникновения права на предъявление этого требования. Например, выполнение работы, начавшись с момента пропиленной сверхурочкой работы, выплаты заработной платы. В выплате работы отказано, кончается момент возвращения замещаемого. В выплате работы отказано. Заявление о выплате надлежит подать РКК в течение 3-х месяцев со дня, приблизительного возвращения замещаемого. Или отпуск может быть предоставлен в течение 3-х месяцев (но колодоворота, возможно иное). В декабре он начателем выясняется невозможность предоставления отпуска. В течение 3-х месяцев от соответствующего числа декабря должно быть подано заявление в РКК о выплате денежной компенсации.

Случаи и обращение в суд. В трудовой суд конфликт может быть заявлен, во первых, во всех тех случаях, по которым ображение в РКК не обязательно (спор об увольнении по сокращению, о подземных и т. п.); во вторых, по исковым вопросам, которые первоначально должны быть рассмотрены в РКК, если по ним не было достигнуто соглашения; и в третьих, когда решения РКК по исковому конфликту отменены в порядке надзора инспектором труда (инспектор труда может также передать дело в РКК для нового рассмотрения).

Сроки для заявления в суд. Для подачи в сказанных случаях заявлений в суд закон в зависимости, главным образом, от характера конфликта, устанавливает следующие сроки:

- 1) по делам об увольнении—14 дней со дня предъявления распоряжения, если конфликт не рассматривался в РКК; если же конфликт рассматривался в РКК, но соглашения не было достигнуто,—то в течении 14-ти дней со дня уведомления работника о том, что решение РКК не состоялось;
- 2) по всем делам, решения РКК по которым отменены инспектором труда (инспектор труда может также передать дело в РКК для нового рассмотрения);

- 3) для прочих исков, не связанных с увольнением, предъявляемых в суд, ввиду недостижения соглашений в РКК—3 месяца,—и также со дня извещения, что решение РКК не состоялось.

Последствия пропуска сроков. Закон установил крайние ограниченные сроки.

Вместе с тем, новые сроки (а также ограничение подачи жалоб — о чём ниже) должны внести строгий порядок быстрого разрешения конфликтов, решительно ликвидировать волокиту, неразбериху, различные затруднения в этом отношении и покончить с трусливой тактикой отдельных работников.

Бывали нередко случаи, когда работник, несмотря на наличие законных оснований, не предъявляет во время службы никаких претензий. Но стоит наступить увольнению, — как на белый свет вытаскиваются счет за счетом: и неоплаченная работа в выходные дни года за два назад, и неполученная, к примеру, спецодежда лет за пять (и такие случаи встречаются), и сверхурочные с момента работы на предприятиях и т. д. и т. п.; не говоря уже, о порой, совершенном излишней задолженностью заявления о конфликте по поводу увольнения. В подобных случаях устареость конфликта, часто лишающая возможности даже доказать правоту работника, при всей фактической основательности его требований.

Объяснение в этих случаях трафаретно: опасение своевременным требованиям восстановить против себя администрацию; опасение притеснений, увольнения. Не приходится говорить, что такая тактика, при наличии требований, обеспеченных законом или кодоговором, не правильна. Следует сказать, что большая доля вин в этих случаях лежит на ФЗМК.

Новые сроки, введенные законом от 29-го августа, формально кладут конец этому делу.

Если установленный срок для своевременного заявления конфликта в РКК или суд пропущен, — работник теряет право требовать удовлетворения, даже если по закону или кодоговору он имел бы основания получить удовлетворение. Таким образом, по новому закону заявление, поданное в РКК или суд с пропуском установленного срока, подлежит отставанию без рассмотрения (не должно рассматриваться по существу).

Возможно ли и сколько чин? Из этого правила, которое подлежит строгому соблюдению, — закон допускает некоторые отступления. Так, например, если срок был пропущен по уважительной причине (болезнь, лишившая возможности сделать заявление в течение срока; находление в командировке в означененный период и т. д. и т. п.), расценочно-конфликтной комиссией, равно как и суд, могут разобрать заявление, поданное с пропуском установленного срока.

Обжалование. Как и до сего времени, новый закон оставляет возможность для недовольной стороны обращаться с жалобой. Но, чтобы пресечь волокитную затяжку разрешения трудового конфликта путем подачи жалоб во все возможные места, органам и лицам в сроках и без всяких сроков (что имело место), — закон от 29-го августа:

- 1) до крайнего минимума сокращает инстанции, куда можно жаловаться;
- 2) крайне ограничивает случаи и основания к подаче жалоб (на возбуждение протеста);
- 3) устанавливает сокращенные, жесткие сроки для подачи жалоб в предусмотренных случаях, с оставлением жалобы без рассмотрения в случае пропуска сроков.

Порядок и срок обжалования в РКК. Постановление РКК окончательно. Ни в чём одобрении, санкциях или утверждении — они не нуждаются.

За правильной организацией и правильной деятельностью расценочно-конфликтных комиссий, как паритетных органов, привлекены, по закону, наблюдатели органы труда. (Это ни в какой степени не устраивает права, обязанности и необходимости для профсоюзов руководить рабочими частями РКК). Поэтому, решения РКК могут быть отменены единственно отделом (инспектором) труда и при том только в порядке надзора. Это значит, что лишь в порядке проверки, не допущено было при постановлении решения РКК существенного нарушения правил об РКК; нарушения закона или кодоговора в сторону ухудшения. Решение может быть отменено также: а) в случае подложности документов или ложности сведений, на основании которых состоялось решение РКК. Подложность и ложность должны быть установлены в судебном порядке, б) в случае обнаружения таких обстоятельств (но не документов), которые не были известны РКК, но которые имеют существенное значение и могли бы изменить решение.

Жалобы на постановление РКК и заявления об их отмене в порядке надзора могут быть поданы каждым из сторон (работником и профсоюзом или администрацией) в 14-дневный срок с 3 дня навещения о состоявшемся решении.

Инспектор труда может не заслушать стороны, по собственной инициативе, отменить, в порядке надзора, решение РКК,

однако, при непременном условии, что со дня решения не прошло 3-х месяцев.

Приостанавливается ли исполнение? Как общее правило, подача заявления об отмене, в порядке надзора — постановления РКК — не приостанавливает исполнения этого решения. (Закон значительно упрощает получение приказов по решению РКК. Отдел Труда выдает отчёты, которые прямо и служат исполнительным листом). Но инспектор труда вправе, если признает необходимым, приостановить исполнение. Однако, это не может вызвать большой затяжки, так как закон обязывает органа (инспектора) труда рассмотреть заявление об отмене в порядке надзора постановления РКК в срок, не позже 7-ми дней со дня заявления.

Возвращается ли получено? Жалоба не приостанавливает исполнения. Вследствие этого, допустимо, что на основании обжалованного решения РКК могут быть выплачены или иные суммы. (Конечно это редко возможный случай). Но, если впоследствии исполнено решение РКК подверглось отмене, — полученные суммы, — по закону, обратному взысканию с работника не подлежат, за исключением того случая, когда отмененное решение РКК было основано на подложенных документах, представляемых работником или сообщенных им ложными сведениями.

Порядок и сроки обжалования судебных решений и иных. Значительные ограничения и изменения вводят новый закон в порядок судебного разрешения трудовых конфликтов и обжалования судебных решений по ним.

Как и раньше, — решение (однако не всяко) трудового суда (трудесессии) может быть обжаловано в кассационном порядке в 14-тидневный срок в окружной суд.

Когда не допускается жалоба? Но решение трудового суда в пользу работника, или в пользу нанимателя по иску, по которому откладывается только денежная сумма (без восстановления) в размере не более месячного заработка, — никакому обжалованию не подлежит.

При рассмотрении жалоб на прочие решения трудовых сессий (трудесессий) окружной суд может либо жалобу оставить без последствий; либо решение трудесессии отменить и дело передать на новое рассмотрение с указанием относительно последующего решения, либо, не пересматривая дела на вторичном рассмотрении, вынести решение по существу, — если, как говорит закон, — фактическая сторона дела достаточно ясна и необходимо только изменить мотивировку решения.

Решение окружного суда, а равно и вторичное решение трудового суда, постановленные в соответствии с указаниями окружного суда, как кассационной инстанции, никакому обжалованию ни в каких случаях не подлежат.

Добавим, что закон обязывает суды рассматривать трудовые дела в семидневный срок.

Такова в основном судья закон от 29-го августа с. г. о трудовых конфликтах.

Особняком в законе стоит вопрос о взыскании за вынужденный прогул в случаях неправильного увольнения.

Вознаграждение за прогул. Факт неправильного увольнения может быть признан либо расценочно-конфликтной комиссией, либо постановлением трудового суда. При восстановлении — неправильно уволенный имеет право получить вознаграждение за вынужденный прогул за время до одного месяца — безусловно. Сверх же одного месяца, без ограничения времени — лишь при том условии, — если неправильно уволенный работник в течение месяца со дня увольнения зарегистрировался на бирже труда и не отказывался без уважительных причин от предлагаемой биржей работы.

Заработок и пособие по соцстраху, если таковые неправильно уволенный имел в первых работах, подлежат выплате за приажденного вознаграждения за вынужденный прогул.

Ответственность за нарушение закона. Новый закон категорически подчеркивает необходимость принятия мер, которые бы обеспечивали действие правил привлечение к уголовной, дисциплинарной и (в соответственных случаях) к материальной ответственности всех лиц, нарушающих закон о труде (а, значит, и кодоговор), в частности, производящих неправильное увольнение работников.

В законе оговорены некоторые моменты в отношении рабочих частей РКК, могущие иметь в этом смысле значение.

Но этот вопрос подлежит особому освещению и самостоятельной проработке, как и закон в целом, ФЗМК и рабочими частями РКК.

Закон опубликован в газете „Известия ЦИК СССР“ за 12-13-е сентября, а постановление НКТ СССР о введении закона в „Город“ от 16/X с. г.

А. Каспер

Шахматы
ПОД РЕДАКЦИЕЙ
т. Григоренко

Шашки
ПОД РЕДАКЦИЕЙ
т. Голактионова

Окончание партии
Черные: Яновский

Белые: Рубинштейн

Из турнира в Мариехамне 1925 г.

1. Ке4—g5! (Начало маленького фейерверка, заканчивающегося партию в нескользкими ходами). 16. g5 (наша 20. Ке5—е5. После сделанного хода белые форсируют мат в 8 ходах): 2. Cd3:h7+, Kpg8—h8; 3. Сb2: g7+! Kph8: g7; 4. Fc2—g7+, Kpg7—h8; 5. Al3—h3, Fd8—d7! 6. Ch7—g7+, Fd7: h3; 7. g2—h3; A8—f7; 8. Cg8—f7; 9. Fg6—h5.

Окончание партии
Черные: Даудисон

Белые: Олманд

3-я партия матча 1927 г.

1. h2—h4, b7—b5; 2. h4—h5, g6:g5; 3. Kg3:h5, g7 (положение черных уж очень плохо, грозит Cs5—h6). Ход в тексте слишком сомнителен: черные поля в позиции короля, что не мадленно и вскакивает белыми); 4. Ad1—d5! (устраняя одного защитника в позиции 5... e5; 5. Kh5—h6!, Kpg8—g7 (Если 5... Kе6, то 6. Cf6, Fd7; 7. Fd2, Kph7; 8. Le3 и выигрыш); 6. Kif: d5, Fc7—c5; 7. Cg5—h6+, Kd7—h6 (Если 7... Kpg8, то 8. Fd2, Kif; 9. e5:f6, Kph7; 10. Le3 и выигрыш); 8. e5:f6+, Kpg7—h6 (Ни 8... Kph7; 9. Ff3, Ab8; 10. Fb5+, Kpg8; 11. Ke7+, F: e7; 12. e—e7, Ab8: h3; 13. e7—esF+ и выигрыш); 9. Fe2—e1+, g6—g5; 10. Le1—e3. Сдача.

Всесезонный шашечный турнир
печатников по переписке

Этот турнир для членов ПСРПП, организуется в нескольких группах, по 10 человек в каждой. В каждой группе трем победителям будут выданы призы. Уже две группы начали играть.

Желающие участвовать в шашечном турнире по переписке должны заявления и свой адрес направлять: г. Москва, Солянка, 12, Дворец Труда, комната № 528, Журнал "Печатник". И. Сергееву.

Шашечный турнир в Днепропетровске

В августе с. г. в объединенном суде печатников и швеиников состоялся шашечный турнир, организованный правлением сада.

Всего участвовало 17 человек.

Места заняты: 1 — Гуревич + 14 (участвовавший вне конкурса); 2 — Комкин + 13; 3, 4, 5. — Ворденицкий, Вайнер, Дробин по + 10 1/2; 6, 7 — Иона К., Губенко по + 9; 8, 9, 10 — Шилдеров, Рубель, Иона Г. по + 8 и т. д.

Победители турнира получили призы. Набравшие 50% очков выданы специальными удостоверениями.

№ 19. — Обратный кол

Игра на турнире печатников и швеиников г. Днепропетровска

Колкин — Ворденицкий

1. c3 — d4 b6 — g5, 2. b2 — c3 g7 — h6, 3. g3 — h4 g5 — f4, 4. e3:g5 h6:f4, 5. a1 — b2 b6 — c5, 6. d4: b6 c7: a5 (черные предпринимают фланговую игру; но здесь можно и б... — a7: c5 с игрой по центру), 7. f2 — e3 (при 12... — g3 черные отвечают 16... — e3 и партия белым плоха, из-за их пропущенной атаки на фланг); 8. h4 — f6 e7:g5, 9. c3 — d4 d6 — c5, 10. d4: b6 c5: f7, 11. b2 — c3 h8 — g7, 12. g1 — f2 (18... — e7, 13. c3 — d4 g5 — h4, 14. e3: g3 h4: h6, 15. h2 — g3 g4 — h6, 16. g3 — h4 c7 — b6 (адрес белым было бы с7 — d6 не боясь поставленных белыми кола на с3, и затем, взмывши шашки b6 с продвижением ее дальше, по линии двойники создают возможность атаки на правый фланг белых), 17. a3 — b4 b6 — a5, 18. b4 — c5 d8 — c7, 19. d2 — e3 c7 — d6, 20. c1 — d2 d6: b4, 21. a3 — b4 b5 — c6, 22. d2 — b3 b5 — c7, 23. a3 — b4 a5: c3, 24. d2: b4 b5 — c7, 25. b4 — a5 b6 — c5, 26. d2 — c3 e7 — h6, 27. e1 — d2 h6 — g5, 28. d2 — c3 e7 — h4, 29. c3 — o4 b4 — a3, 30. d4 — c5 a3 — b2 Ничья.

№ 20. — Центральная

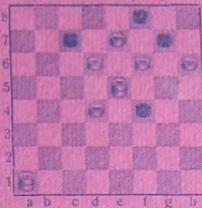
Игра на в Харькове, не глядя на доску.

Пример

1. c3 — d4 d6 — c5, 2. b2 — c3 c7 — d6, 3. a1 — b2 b6 — g5, 4. g3 — h4 b8 — c7? (ход проигрывающий противу; следовало играть g7 — h6), 5. h4: e6 e7: g5, 6. b2 — g3 g5 — b4, 7. g3 — f4 f3 — e7, 8. g1 — h2 g7 — h6, 9. a3 — b4 c5: a3, 10. f4 — e5 d6: f4, 11. e3: g5 b6: h4, 12. d2 — g3! h4: f2, 13. e1: g7 h8: i6, 14. d4 — c5 b6: d4, 15. c3: g7. Белые блестяще выиграли партию.

Задача № 6

И. В. Витани, Харьков
(Печатается впервые)

Белые: сл. al; пр. d4, d6, e7, h6, b6 (7)
Черные: пр. сл. 14, 18, g7 (4)

Белые начинают и запирают простую черную одну шашку

ЗАГАДКА

Что за чудаки? — Отгадай!

Друг против друга сидят, друг на друга не глядят, — не мудрги, а друг на друга замыкают?

Руки воли не дают, драчиться не дерутся а борются, хоть не слоны, а умельцы?

Модличком можно, ничего не говорят, а друг другу перекат, один предполагает, а другой распологает?

Но плачут, не плак, в молчанку играют, а веселые знают. Вразум, чувствуют, прозь думают, врозь действуют, а враз не расходятся?

Случай не скучают, а временами лжеалеконика задыхают, охают да головами покачивают?

Но плачут, не плак, в молчанку играют, а веселые знают. Вразум, чувствуют, прозь думают, врозь действуют, а враз не расходятся?

Узаял чудаков? А сам ты каков? Не бывалешь таков?

◆ За границей. На международном турнире в Киссингене I привез Богоявленов, II — Капабланка, III и IV разделили Эйве и Рубинштейн.

◆ На международном турнире в Будапеште (о более слабом составе) I привез Капабланка, II — Маршак.

◆ Первенство мира. Чемпион мира Аслексин в беседе с Богоявленским заявил, что если до 29 ноября с/г со стороны Капабланка не последует вызова на матчреванш, то он согласен сыграть матч с Богоявленовым весной 1929 г.

Шахматисты и шахматистки!

Решения задач посыпайте
т. Григоренко (Харьков, Аль-
ександра-Невский пер., 4)
и т. Голактионову (Харьков,
Донец-Захаржевская, ул.
типоц. Фрунзе).

Сведения о количестве беззаботных из 1-х - 1928

Н а з в а н и е г о р о д а		Н а б о р у ю- щ ие в кр а с- н о в с к и й г о р о д					Н а з в а н и е г о р о д а		Н а б о р у ю- щ ие в кр а с- н о в с к и й г о р о д					Н а з в а н и е г о р о д а		
Харкoв	135	159	247	271	305	1117	Купянск	4	—	4	7	—	15	Коростен	—	—
Киев	61	41	88	103	312	611	Умань	8	8	4	10	1	31	Чернигов	8	2
Одесса	51	21	49	187	61	361	Николаев	14	2	14	4	5	39	Конотоп	1	2
Днепропетровск	63	28	91	78	83	346	Зиновьевск	—	—	4	3	2	10	Глазго	—	2
Артемовск	31	19	8	25	21	104	Мелитополь	—	4	5	6	4	19	Изюм	4	—
Станислав	6	9	12	12	16	28	Крив.-Рог	—	1	—	1	2	4	Балакл.-Церковь	3	1
Лохаче	26	12	10	19	74	19	Прилуки	3	2	7	1	5	18	Херсон	4	2
Сумы	16	8	16	7	6	53	Ромны	1	1	7	—	10	19	Первомайск	2	1
Винница	19	13	8	6	5	50	Лубны	2	1	—	—	8	11	Старобельск	—	2
Черноморск	3	14	3	41	20	83	Гуадчини	2	4	—	1	1	8	Запорожье	1	3
Аугусте	3	2	2	4	6	9	Могилев.-Под.	—	2	—	—	8	12	Незин	—	5
Маринополь	12	7	17	—	16	52	Каменец.-Под.	4	1	2	—	1	8	Итого по Украине	519,384	621,844
Черкассы	1	1	—	3	5	5	Проскурів	3	—	2	—	5	976,3344			
Бердичев	3	4	1	14	10	32	Литомир	14	13	12	19	13	71			
Балта	5	6	1	10	—	22	Шепетовка	—	—	—	2	2				

ПИСЬМО В РЕДАКЦИЮ

В № 17 журнала "Друга", т. Гершков, в заметке—
"Помоют изобретателям" указывает, что со сто-
роны администрации Харьковской типографии Фрун-
зе не проводится достаточного внимания к пред-
ложению т. Айзенберга и Гусева о приспособлении
фальшивщины к фольклоре 4-го сиба при комбинирован-
ном спске.

Действительно, до походения типографии в трест «Харьков-Печать» (то время я работал в типографии им. Фрунзе)—т. Гусев обратился ко мне с вышеуказанным предложением. Я тогда же поручил механику типографии ознакомиться с требуемым переустройством фальшивомонетных валов, составить чертежи и определить стоимость восстановления указанных частей.

В настоящее время, благодаря замечанию т. Гершкова, термин «Хараков-Лепчай» получил специальную комиссию по изучению и воспроизведению типографии в типографии.

А. ПОЛОДЬСКИЙ

ДРУКАРІ ТА РОБІТНИКИ ПРЕСИ!

Відповідальний редактор П. Жеваю

Вилде В. УК та Харківський окружний ПСРПВ

УкроГоловайт 37/з Трест "Харків-Друк" Школа Донбаського Діля 320 - 4000

